

1 Samuel - Comentarii Henry Rossier

1 Samuel - Introducere

Cartea Sameul este urmarea cărților Judecători și Rut. La începutul ei încă nu se încheiase perioada judecătorilor: preotul Eli era unul dintre judecători (v. 1 Sam. 4:18), iar Samuel, primul profet (v. Fapte. 3:24, 13:20), a fost și el judecător în Israel (v. 1 Sam/ 7:6). El a crezut că putea să-i pună pe fiii săi judecători după el (1 Sam. 8:1), dar infidelitatea lor a pus capăt acestei dispensațiuni. Dealtfel, perioada judecătorilor a avut un caracter mai curând de tranziție: aceștia au adus o ușurare temporară a situației nenorocite a poporului vinovat de a-i fi lăsat în viață pe vrăjmașii lui Yahve în loc să-i extermine. Atras de acele națiuni în nelegiuire și idolatrie, Israel a trebuit să sufere sub jugul lor ca pedeapsă pentru neascultare. Fiind sub tiranie, poporul gemea și striga către Yahve, iar El, plin de milă față de ei, le trimitea eliberatori care le dădeau un răgaz, scăpându-i pentru un timp din mâna celor care îi jefuiau. Dar, vai! nimic nu le schimba inima. „Și era așa: când murea judecătorul, ei se întorceau și se stricau din nou, mai mult decât părinții lor, umblând după alți dumnezei, ca să le slujească și să se plece înaintea lor: nu părăseau faptele lor, nici calea lor cea încăpățânată” (Jud. 2:19).

În perioada judecătorilor, preoția a rămas legătura imediată și recunoscută a poporului cu Dumnezeu, mijlocul lor de a lua contact cu El. În relațiile pe care le are cu Dumnezeu, care este Împăratul lui Israel, preoția reprezintă poporul. În anumite momente din acele zile când „fiecare făcea ce era drept în ochii săi” (Jud. 21:25), rolul preoției putea fi eclipsat, dar legătura realizată prin intermediul ei se menținea chiar și așa.

Carte Rut se intercalează spre sfârșitul istoriei judecătorilor pentru a ne descoperi gândul tainic al lui Dumnezeu cu privire la noua dispensațiune a împărăției. Acolo îl vedem pe Dumnezeu pregătind un împărat după inima Lui, Șilo din profeția lui Iacov, care trebuia să iasă din Iuda. Această carte începe deci cu Elimelec, bărbatul din Iuda, și se încheie cu numele împăratului David, arătându-ne astfel anticipat cine urma să fie unsul lui Yahve.

Să reținem faptul că relația cu Yahve este diferită sub preoție față de cea sub împărăție. În prima dispensațiune, aceasta este o relație imediată deoarece preotul reprezintă poporul înaintea lui Dumnezeu, pe când sub împărăție există o autoritate stabilită asupra poporului. Acesta din urmă era supus împăratului, care trebuia să guverneze potrivit cu gândurile lui Dumnezeu. De la împărat aștepta Dumnezeu fidelitate și el era acela care era răspunzător înaintea lui Dumnezeu pentru infidelitatea lui Israel, iar destinul poporului depindea de comportamentul împăratului.

Până la instaurarea definitivă a împăratului avem cartea 1 Samuel ca o perioadă de tranziție. Primul fapt important constatat în această carte este că preoția ajunsese infidelă și că nu mai putea fi la baza relațiilor poporului cu Dumnezeu. Fără-ndoială, preoția este necesară în continuare și nu poate fi desființată, dar ea nu mai are întâietate. Prin împărăție se stabilește o nouă bază a relației cu Dumnezeu. Atunci Dumnezeu va ridica un preot credincios care va umbla mereu înaintea unsului Său, în loc să fie, ca în trecut, legătura poporului cu Dumnezeu (1 Sam. 2:35).

Toate acestea explică de ce cartea 1 Samuel începe cu seminția lui Levi și cu preoția și nu cu Iuda și împărăția, așa cum începe cartea Rut.

Elcana era un levit. Eli era marele preot¹. Suntem astfel pe terenul preoției. Dacă aceasta ar fi rămas fidelă, atunci nu ar fi avut loc o schimbare de dispensațiune, dar, trebuia constatat falimentul preoției, înainte de intrarea în scenă a împăratului, deoarece Dumnezeu nu putea rămâne în relație cu poporul prin intermediul unei preoții corupte.

Dar, pe de altă parte, era necesar să se arate că Dumnezeu introduce împăratul Său ca intermediar între Israel și El, relație care nu putea fi stabilită pe temeiul cărnii. De aici decurge toată istoria lui Saul de la capitolul o până la sfârșitul cărții. Dumnezeu putea, fără-ndoială, să folosească un împărat carnal pentru a elibera pe poporul Său, dar această funcție nu îl califica sub aspect moral pentru a fi capul lui Israel. Cartea Judecători ne prezintă același adevăr în istoria lui Samson. Darul și starea morală a omului sunt două lucruri complet diferite. Saul, care a fost mai târziu lepădat, poate totuși să fie printre profeți; Balaam a putut să-l binecuvânteze pe Israel; Iuda a putut lucra cu putere alături de ceilalți ucenici fiind un instrument al Domnului, Stăpânul său.

1 Marea preoție era reprezentată în acel timp de Eli. În afară de Nadab și Abihu, care au murit fără a avea urmași (1 Cron. 24:2), Aaron a mai avut doi fii: Eleazar și Itamar. Din aceștia doi trebuiau să descindă cei care să exercite funcțiile preoției. Funcțiile lor constau din următoarele: 1) să aducă ceea ce se ardea pe altarul arderii de tot și pe altarul tămâierii „pentru toată slujba Sfintei Sfințelor” și 2) „să facă ispășire pentru Israel” (v. 1 Cron. 6:48-49).

Eleazar, cel mai mare dintre cei doi fii ai lui Aaron, era tatăl lui Fineas, care a fost „gelos cu gelozia lui Yahve în mijlocul fiilor lui Israel” și datorită acestui zel Dumnezeu îi va da „legământul unei preoții pentru totdeauna petru el și pentru sămânța lui după el” (v. Num. 25:10-13). Descendenții lui Eleazar constituie deci linia credinței, căreia îi revine promisiunea. Această linie este constituită prin Țadoc, care avea să exercite preoția sub David și sub Solomon (2 Sam. 8:17, 1 Împ. 2:35) și prin Azaria, „el este acela care făcea slujba de preot în casa pe care a construit-o Solomon în Ierusalim” (1 Cron. 6:10).

Eli, care apare în primul capitol din cartea noastră, este descendent din Itamar. Apoi a urmat Ahimelec, pe care Saul l-a ucis împreună cu toți preoții de atunci, numai Abiatar scăpând pentru a se refugia alături de David. Și descendenții lui Itamar au fost mai puțin numeroși decât cei ai fratelui său mai mare (1 Cron. 24:4). Abiatar a exercitat slujba preoțească împreună cu Țadoc în timpul lui Absalom (2 Sam. 17:15), dar mai înainte îi fusese de folos lui David și a suferit în tot ce a suferit împăratul (v. 1 Împ. 2:26). Mai târziu însă, când David a ajuns bătrân, Abiatar s-a asociat cu Ioab pentru a-l pune pe Adonia ca împărat în locul lui Solomon (v. 1 Împ. 1:7), în timp ce Țadoc a rămas fidel (1:8). În cele din urmă Solomon l-a înlăturat pe Abiatar din marea preoție pentru că era vrednic de moarte deoarece conspirase împotriva lui și „pentru a împlini cuvântul lui Yahve cu privire la casa lui Eli în Șilo” (1 Împ. 2:27).

1 Samuel - Capitolul 1

Ana se remarcă prin faptul că are caracterul credinciosului din orice epocă. Numele ei înseamnă „har”, dar înainte de a se potrivi cu acest nume, ea reprezintă carnea incapabilă să aducă rod pentru Dumnezeu. Întotdeauna începutul trebuie să fie așa. Cuvântul lui Dumnezeu ne învață că omul natural are două caracteristici: răutate și incapacitate, iar legea nu are alt rost decât aceea de a-l convinge pe om de acestea. Dar este mult mai ușor să ne mărturisim vina decât să admitem neputința noastră deoarece mărturisirea neputinței cărnii ne umilește tare mult. Ana simțea aceasta, dar încercarea ei nu se rezuma numai la atât, ci, asemenea Sarei odinioară, ea era ținta urii și disprețului soției carnale, care prospera, pentru că Penina avea copii pe când ana nu avea nici unul, iar ura Peninei era cu atât mai mare cu cât era mai mare iubirea soțului lor pentru cea nenorocită și sterilă.

Sărmana Ana era plină de amărăciune și plângea mult. Îi rămânea numai o singură resursă: să-și aducă necazul înaintea lui Yahve. Numai inima lui Dumnezeu putea răspunde în har, așa că ea s-a prezentat înaintea Lui la Șilo. Acolo o aștepta o nouă încercare: ea a avut de întâmpinat lipsa de înțelegere a conducătorului spiritual al poporului, care a confundat lucrarea Duhului lui Dumnezeu cu cea a cărnii, crezând că ea era beată când ea era tulburată. Ce suferință! În propria ei persoană nu avea nici o resursă, inima lumii îi era ostilă iar cei care poartă numele lui Yahve o judecă și nu o înțeleg! Cum să mănânce și să bea și să se bucure când unica dorință a sufletului ei nu a primit răspuns? Ea nu ținea să aibă acel fiu pentru e însăși ci era dispusă să-l dea „lui Yahve în toate zilele vieții lui” făcându-l nazireu pentru Dumnezeu. Ceea ce îi trebuia era o marcă a favorii lui Dumnezeu, „harul”. Oare în zadar îi fusese dat ei acel nume, ea fiind sterilă? Îi rămânea numai harul și la acest punct trebuia să ajungă.

Eli, fiind totuși un adevărat slujitor al lui Dumnezeu, avea conștiința destul de sensibilă pentru ca să primească cuvântul adevărului și să-și corecteze prima impresie, binecuvântând-o pe Ana din partea lui Dumnezeu: „Mergi în pace și Dumnezeuul lui Israel să-ți împlinească cererea pe care l-ai făcut-o” (v. 17).

Imediat credința Anei și-a însușit harul, înainte să fi văzut efectele lui. Ea „a mers pe drumul ei și a mâncat și fața ei n-a mai fost tristă” (v. 18). Această încredere a credinței a fost îndeajuns pentru a-i întări inima și a o umple de o bucurie care s-a manifestat înaintea tuturor.

Ea este acum plină de recunoștință și nu-i este îndeajuns că a găsit bucuria și odihna după neliniște. Ce-l va oferi ea lui Dumnezeu pentru o atât de mare binefacere? Ceea ce îi promisese în versetul 11: o consacrare completă a fiului ei, o separare adevărată pentru El. Primind răspuns prin aceea că i-a fost dat Samuel, ea nu și-a retras oferta: „să se înfățișeze înaintea lui Yahve și să rămână acolo pentru totdeauna” (v. 23). Această smerită soție a levitului a adus domnului o jertfă valoroasă „trei tauri tineri, o efa de făină și un burduf de vin,” dar aceasta nu este nimic pe lângă faptul că-l dădea pe Samuel. Ea s-a despărțit de fiul ei, dat de Dumnezeu însuși, de acela pe care-l ceruse de la Dumnezeu, arătând astfel că pentru ea Dumnezeu era mai de preț decât acel fiu pe care-l dorise mult.

Să avem și noi o asemenea credință! Pentru ca să se arate credința noastră, Dumnezeu ne pune inimile la încercare. Ca și pentru Ana, această încercare nu va fi la început aducătoare de bucurie, ci de amărăciune și tristețe, dar mai apoi ea va da celor rodul plăcut al dreptății celor exersați astfel.

Conștiința cu privire la starea ei iremediabilă, zdrobirea și umilințele o pregătiseră pe Ana să primească harul pe care i-l da Dumnezeu dăruindu-i-l pe Samuel. Dar abia ce a ajuns să-l țină în brațele materne că a și trebuit să se despartă de el pentru a-l consacra lui Dumnezeu. Viața ei avea să fie mai singuratică decât înainte, și aceasta mai era și într-un timp când poporul se ruina în jurul ei. Cu toate acestea, Ana a fost umplută de o bucurie care s-a revărsat într-o cântare de biruință: „mi se veselește inima în Yahve ... pentru că eu mă bucur în mântuirea Ta” (v. 1). Este pentru că Dumnezeu i s-a revelat în har și că i se revela di nou slujitoare Sale credincioase, care, după ce primise totul de la El, nu a păstrat nimic pentru sine ci l-a dat Lui totul. Lipsindu-se de fiul ei ea a înțeles mai bine ceea ce este Dumnezeu Însuși și a ajuns să prețuiască mai mult tot ceea ce este El pentru ea. La cererea lui Yahve, sacrificându-l pe Isaac, Avraam a avut o experiență asemănătoare. Abia după aceea Dumnezeu i-a revelat toată întinderea promisiunilor pe care i le făcuse și i le-a confirmat pentru sămânța lui (v. Gen. 22:15-18; Gal. 3:15-16).

Împreună cu bucuria, Ana a descoperit și puterea: „mi s-a înălțat cornul în Yahve” (v. 1). Această putere „se desăvârșește în slăbiciune” (2 Cor. 12:9). Lepădând tot ce era înălțat și avea un renume în Israel, Dumnezeu îi dă putere unei femei slabe, umilite și disprețuite. Această frumoasă cântare a Anei are ca punct de plecare experiențele ei personale dureroase deși ea merge mult mai departe. În această carte vedem că același fenomen se produce și la David, psalmii inspirați fiind rodul experiențelor sale, dar Duhul merge mult mai departe și se concentrează profetic asupra suferințelor și gloriilor lui Hristos, asupra persoanei Celui care este împlinirea tuturor promisiunilor, a tuturor căilor și a tuturor planurilor lui Dumnezeu.

Așa se cuvine să interpretăm cântarea Anei. Împrejurările în care s-a aflat ea personal sunt ca un fel de introducere pentru lucrurile care nu fuseseră descoperite încă, care până atunci fuseseră păstrate în planurile lui Dumnezeu.

Subiectul principal al cântării Anei, principiul important care ne este prezentat, este harul suveran și puterea lui Dumnezeu, care îl umilește pe cel mândru și pe acela care se încrede în carne și care îl ridică pe cel neputincios „pentru că stâlpii pământului sunt ai Domnului și pe ei a așezat El lumea” (v. 8). Pe har și pe puterea Lui a întemeiat El ordinea lucrurilor create. Israel, nenorocit și decăzut, ca și o sărmană rămășiță credincioasă, aveau nevoie de acestea, trebuiau să învețe că totul depinde numai de El, că numai El poate păzi pașii sfinților Săi, poate să îi reducă la tăcere pe cei răi, poate nimici orice putere a omului, poate zdrobi toți adversarii și poate da putere Împăratului Său și înălța cornul Unsului Său¹ deoarece El intervine în favoarea lui Israel dându-l putere Hristosului Său. El nu dă putere poporului Său, ci Unsului Său. El îl ridică pe Împăratul de care depinde totul, în jurul căruia se rânduiesc toate, singurul mijloc de a menține relații cu poporul Său.

Să ne oprim asupra câtorva detalii ale acestei cântări. Versetul 1 celebrează mântuirea lui Yahve. Totul este numai har din partea Lui deoarece „harul aduce mântuirea”. Versetul 2 celebrează sfințenia lui Yahve. Credinciosul nu poate separa una de alta aceste două caracteristici; acela care l-a găsit pe Dumnezeu ca Mântuitor înțelege că „nimeni nu este sfânt ca Yahve”. Trebuie să fii sfânt pentru ca să fii al Lui și de aceea El ne sfințește pentru Sine. Deci, toată purtarea noastră trebuie să arate acest caracter.

Acest mare adevăr a fost descoperit la Paște: israeliții fuseseră adăpostiți prin sângele mielului, care a suferit judecata în locul lor.

Poporul și-a însușit acea jertfă mâncând mielul cu pâine fără aluat, care reprezenta simbolic firea omenească sfântă a lui Hristos. Din acel moment, timp de șapte zile trebuiau să țină sărbătoarea azimelor. După cum Acela care îi chemase era sfânt, și ei trebuiau să fie sfinți în toată purtarea lor (v. 1 Pet. 1:15-16).

Versetul 3 este un avertisment adresat celor răi, Penina fiind un simbol ala acestora. Ei sunt înaintea lui Dumnezeu, care cunoaște totul și care cântărește faptele oamenilor.

De la versetul 4 la 8 vedem motivele pentru care cei credincioși ajuns sub disciplină: este pentru ca harul să iasă în evidență ridicându-i în glorie și ca să se manifeste caracterul dreptății, cei răi fiind răsplătiți. Acest har merge până la a da șapte copii femeii sterile, număr desăvârșit, la care Ana nu a ajuns (v. 21) deoarece ea a avut șase copii. Binecuvântările promise nu vor ajunge niciodată să fie depline decât în gloria care este pregătită pentru Israelul restaurat.

Versetul 10, după cum am văzut deja, prezice venirea lui Mesia, a Împăratului cel adevărat: Dumnezeu va înălța cornul Unsului Său. Asocierea directă cu El – aceasta este puterea care îi este dată Anei în versetul 1: „mi s-a înălțat cornul în Yahve”.

1 Cântarea Mariei (Luca 1.16-56) are aceleași caracteristici. Această femeie smerită, ascunsă printre cei mici, deși făcea parte din familia lui David, preamărește harul și puterea Dumnezeului Mântuitor, care îl umilește pe cel mândru și care îi ridică pe cei mici și ia în mână Lui cauza lui Israel.

Ceea ce urmează în acest capitol ne prezintă falimentul preoției. „Fiii lui Eli erau oameni ai lui Belial” – cuvinte grozave mai ales când era vorba despre cei care în Israel erau cei mai apropiați de Dumnezeu. Păcatul acestor oameni avea două caracteristici: ei nesocoteau drepturile celor care veneau să se închine lui Yahve luând din partea care le revenea lor (v. 13-14) și nesocoteau și drepturile lui Yahve punând mâna pângăritoare pe partea care era a Lui, luând ei înaintea Lui, neacordând întâietate lui Dumnezeu (v. 15-16). Ei se îngărașau din jertfele aduse lui Yahve și făceau ca acele jertfe să fie de disprețuit înaintea oamenilor.

Nu sunt oare acestea principiile oricărui fel de cler, fie el păgân, iudaic sau creștin? Faptele sunt, fără-ndoială, după caz, mai mult sau mai puțin scandaloase și urăcioase, dar așa sunt, în fond, principiile oricărei clase de oameni care își arogă autoritatea asupra altor oameni sau privilegiu față de ei în domeniul religiei (v. Mat. 24:48-49). Ei pretind a avea drepturi asupra credincioșilor de rând și profită de pe urma lor și până și un rob al preotului are pentru ei mai multă autoritate decât un închinător. Ei uzurpă, într-o măsură mai mare sau mai mică, prerogativele lui Dumnezeu și Îl fac să fie disprețuit pentru ca ei să fie onorați în locul Lui¹. Fiii lui Eli nu-L cunoșteau pe Yahve (v. 12); „teamă de Dumnezeu nu era înaintea ochilor lor”. Fără această teamă omul nu urăște răul. Este oare de mirare că cea mai grozavă corupție se manifesta la ei (v. 22)?

În mijlocul acestui faliment, s-a putut măcar menține marea preoție? Vai, nu! Eli, cel evlavios, nu avea discernământ spiritual. Dar, cu toate acestea el era capabil să-l învețe pe tânărul Samuel gândurile și căile lui Dumnezeu. Și nu numai atât, ci el judeca corect răul și inima lui sângera văzând viața destrăbălată a fiilor săi și el nu le ascundea acest fapt. Fără-ndoială, nimeni nu-și exprimase mai clar dezaprobarea decât tatăl lor. „Pentru ce faceți lucruri ca acestea? Pentru că aud de faptele voastre rele de la tot poporul acesta. Nu, fiii mei, pentru că știrea pe care o aud nu este bună; voi faceți pe poporul lui Yahve să calce legea. Dacă un om păcătuiește împotriva altui om, Dumnezeu îl va judeca; dar, dacă un om păcătuiește împotriva Domnului, cine se va ruga pentru el?”

Ce îi lipsea acestui om al lui Dumnezeu? Iată ce: el judeca răul dar nu se separa de el. Este trist să constatăm că așa fac majoritatea copiilor lui Dumnezeu în creștinătate. Legăturile lor, relațiile lor, afecțiunile lor și obiceiurile lor la care țin mai mult decât la gloria Domnului îi împiedică să recunoască faptul că ei sunt solidari cu răul pe care îl judecă, dar de care ei nu se separă.

Aceasta este ceea ce i-a spus lui Eli omul lui Dumnezeu. Acesta din urmă nu participa personal în vreun fel la purtarea neevlavioasă a fiilor săi, dar, cu toate acestea, lui îi sunt adresate cuvintele: „Pentru ce călcați voi în picioare jertfa Mea și darul Meu, pe care l-am poruncit să fie în locuința Mea? Și onorezi tu pe fiii tăi mai mult decât pe Mine?” (v. 29) Cât de nenorocit este Eli! Cu toate că era evlavios erau niște oameni – fii săi – pe care, prin purtarea lui, îi onora mai mult decât pe Yahve. Dumnezeu avusese răbdare față de el, dar acum urma să culeagă roadele amare ale absenței sfințeniei în umblarea lui, deoarece sfințenia nu este altceva decât despărțirea de rău pentru a-l sluji lui Dumnezeu. Casa lui Eli, descendent al lui Itamar, urma să fie nimicită. În starea în care ajunsese, ea nu putea să meargă înaintea lui Dumnezeu totdeauna. „Pe cei care Mă onorează îi voi onora, și cei care Mă disprețuiesc vor fi puțin prețuiți” (v. 30). Acel om drept, Eli, îl disprețuia el pe Yahve? Da, pentru că „nici un servitor nu poate sluji la doi stăpâni; pentru că, sau îl va urî pe unul și-l va iubi pe celălalt, sau se va alipi de unul și-l va disprețui pe celălalt” (Luca 16:13). Așa că o judecată grozavă este pronunțată asupra casei lui Eli (v. 31-34). Dar Dumnezeu nu rămâne la judecată ci se folosește de aceasta pentru a întemeia o preoție definitivă înaintea Lui. El a încredințat preoția descendenților lui Eleazar: „Îmi voi ridica un preot credincios, care va face potrivit cu ce este în inima Mea și în sufletul Meu; și îi voi zidi o casă trainică și va umbla înaintea unsului Meu în toate zilele” (v. 35). Odată cu stabilirea unei preoții după inima Lui, Yahve face cunoscută schimbarea de dispensațiune care avea să urmeze, dar, profetic, aceea depășește cu mult preoția fiilor lui Eleazar sub David și Solomon. Unul este Hristos și, cât timp El va fi sus ca împărat și preot după rânduiala lui Melchisedec, pe pământ, în perioada mileniului, va fi o preoție credincioasă, din familia lui Iadoc, ale cărei funcții vor fi acelea de a-l glorifica pe împăratul ales, omul de la dreapta lui Dumnezeu (v. Ezech. 44:13-15).

Fie ca exemplul lui Eli să ne fie de folos. Trăim zile caracterizate de oarece activitate în slujire. Această activitate se impune deseori înaintea noastră și a altora deoarece dă impresia că este dintr-un mare zel pentru Domnul și lucrarea Lui. Ea poate fi însoțită și de daruri remarcabile, însă darurile și activitatea nu au valoare dacă nu există un caracter moral corespunzător. Acest caracter moral, în mod jalnic, îi lipsea lui Eli. Și fără un asemenea caracter nimeni nu poate sluji cu adevărat lui Dumnezeu.

Samuel este într-un contrast izbitor cu starea lucrurilor din jur, La el noi putem urmări dezvoltarea neîntreruptă a unei vieți de sfințenie chiar dacă se văd mai multe slăbiciuni, deoarece perfecțiunea este numai în Hristos.

Când era numai un copil mic, în cap. 1:28, se spune despre el că „s-a închinat acolo înaintea lui Yahve”. Așa trebuie să-și ia locul de adorator orice nou-născut în Hristos. În cap. 2:22, al doilea act: „copilul slujea lui Yahve înaintea preotului Eli”. Această atitudine va caracteriza întreaga viață a lui Samuel, dar aici el este sub îndrumarea lui Eli, de care avea nevoie fiind foarte tânăr: trebuia întâi să învețe pentru a putea apoi să îi învețe pe alții.

În al treilea act (v. 18), Samuel slujește nu înaintea lui Eli, ci mai direct, „înaintea lui Yahve, ca băiat, încins cu un efod de in”, adică având un caracter de preot, efodul de in fiind prin excelență un veșmânt preotesc (22:19). Cum preoția era falimentară, Yahve l-a îmbrăcat pe acest tânăr levit pentru o slujbă – ca să zicem așa – interimară. Așa avea să fie mai târziu și cu David, care a purtat efodul înaintea chivotului (v. 2 Sam. 6:14). La creștini este cu totul altfel, ei fiind în mod definitiv împărați și preoți înaintea lui Dumnezeu Tatăl.

În al patrulea act (v. 21)m „băiatul Samuel creștea înaintea lui Yahve”. Aici ese vorba despre intimitatea cu Dumnezeu. Fără care slujirea nu poate fi eficace.

În al cincilea act (v. 26), „băiatul Samuel creștea mereu, fiind plăcut și lui Yahve și oamenilor”. Aș numi aceasta intimitatea favorii. Relațiile de afecțiune între Samuel și Dumnezeu îl conduceau pe o cale care atrăgea atenția oamenilor într-un mod plăcut. Aproximarea de Dumnezeu se reflecta pe fața tânărului. Aceasta ni se spune și despre Ioan Botezătorul (Luca 1:80) și, în mod mult mai întemeiat, despre Isus: „Isus creștea în înțelepciune și în statură și în har înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor” (Luca 2:52). Toată puterea mărturie noastre creștine depinde de o viață trăită în secret în prezența Domnului.

1 Așa era situația, în cel mai înalt grad, cu fiii cei răi ai lui Eli

2 Samuel - Capitolul 3

Să urmărim și în acest capitol paralela dintre Eli și Samuel. Cel dintâi continuă calea descendentă, iar cel de-al doilea crește până ce tot Israelul a ajuns să știe că Yahve l-a pus profet.

În versetul 1 Samuel este caracterizat în același mod ca la începutul carierei sale: „băiatul Samuel slujea lui Yahve înaintea lui Eli” (v. 2:11). Nu se spune despre o trecere treptată, ci aici Duhul lui Dumnezeu pune o nouă bază pentru ceea ce va urma.

În capitolul 2 slujirea lui Samuel a avut consecința că lui i-au fost încredințate unele atribuții ale preoției care avea să-i fie luată lui Eli. Într-o perioadă de faliment funcțiile casei lui Dumnezeu nu sunt atât de clar definite ca în timpurile de prosperitate. Așa este și azi în biserică; când toate mădularele lui Hristos nu-și mai îndeplinesc funcțiile care le-au fost încredințate, Domnul dă deseori unei singure persoane ceea ce în mod normal ar fi împărțit la mai mulți. Nu vorbesc nicidecum despre principiul clerical, care pretinde a acumula într-un singur om daruri dobândite prin studii și confirmate prin examene.

În acest capitol slujirea lui Samuel îl conduce la profeție. Prin slujire el dobândește o poziție bună (v. 1 Tim. 3:13). Dacă facem ca Samuel, care nu ieșea din sanctuar, Dumnezeu ne va încredința și alte slujbe. Atunci când, ca Samuel, cineva îi slujește lui Yahve din tinerețe și când crește în prezența Lui, acea persoană poate fi folosită bine în favoare poporului Său.

Dar, în dezvoltarea spirituală a lui Samuel, mai erau necesare două lucruri fără de care nu putea da o mărturie publică: „Samuel nu-L cunoștea încă pe Yahve și nici cuvântul lui Yahve nu i se descoperise ” (v. 7). Aici este vorba de a-L cunoaște pe Domnul în mod personal, pentru că Samuel îi aparținea, îi slujea și l se închina din copilărie, dar încă nu avusese o întâlnire cu Yahve față-n-față. În cariera noastră creștină se poate întâmpla să ne bucurăm de lucrarea împlinită la cruce în favoarea noastră fără să-L cunoaștem însă pe Domnul în mod personal. A cunoaște mântuirea este ceva deosebit de a-L cunoaște pe Autorul mântuirii. Și cine nu-L cunoaște pe Hristos în mod personal nu poate da o mărturie puternică. Secretul care făcea din corinteni o scrisoare a lui Hristos, cunoscută și citită de toți oamenii, era contemplarea gloriei Domnului, cu fața descoperită.

Cuvântul lui Yahve nu i se descoperise încă. În perioadele de faliment, deseori revelarea gândurilor lui Dumnezeu este împiedicată de vrăjmaș. „Și cuvântul lui Yahve era rar în zilele acelea; viziunea nu era răspândită” (v. 1). Dar, chiar dacă era împiedicat, Cuvântul nu putea fi oprit deoarece harul se îngrijește de cele necesare în orice epocă și este o mângâiere că deseori în zilele celui mai sumbru declin Dumnezeu dă lumini noi pentru a-i conduce și a-i încuraja pe ai Săi. Într-un timp când viziunea nu era răspândită, Dumnezeu l-a ridicat pe primul profet propriu-zis în Israel. Din cauza infidelității preoției, mijloacele stabilite de Dumnezeu ca normale pentru ca omul să se apropie de el dispăruseră, dar harul lui Dumnezeu nu lasă poporul Său fără ajutor și fără vreun mijloc de a comunica cu El. El l-a dat pe Samuel, adică profeția prin care, în harul suveran, El se apropie de om și îi face cunoscută prezența Lui. Samuel este primul din succesiunea lungă a profeților care au transmis cuvântul lui Dumnezeu unui popor care, în absența lor, din cauza infidelității, ar fi rămas fără resurse (v. Fapte. 3:24, 2 Cron. 35:18, Ier. 15:1).

Dumnezeu i se revelează personal lui Samuel și face din el depozitarul cuvântului Său. Acel tânăr a fost ridicat la demnitatea de prieten al lui Dumnezeu și, cum făcuse cu un om cu experiența credinței, care era Avraam, nici lui Samuel nu i-a ascuns nimic din ceea ce avea să facă. Până în acel moment învățătura primită de la Eli îl lumina pe Samuel cum să intre în legătură cu Dumnezeu (v. 9), dar după aceea el a fost în legătură directă cu Yahve, care i-a încredințat secretele Sale. Samuel s-a dovedit fidel în ceea ce privește acel depozit, cum avea să fie Pavel față de Efeseni (Fapte. 2:20) și nu i-a ascuns lui Eli nimic din lucrurile care îi erau de folos. Sărmanul Eli! a fost dat laoparte și a ajuns să primească din gura unui băiat cuvintele lui Dumnezeu. Ce umilintă trebuie că a fost pentru acel bătrân a cărui cale cobora în timp ce calea aceuia pe care-l educase el se înălța acolo unde acel mare preot nu ajunsese niciodată!

În capitolul 1, lui Eli îi lipsea discernământul spiritual, în capitolul 2 îi lipsea curajul moral pentru a se separa de rău, iar aici ochii îi sunt tulburi și nu mai poate vedea deși lumina lui Dumnezeu „nu era stinsă încă”, imagine izbitoare a stării lui morale. Și nu numai atât, ci acest conducător al celor simpli s-a dovedit încet la a înțelege: abia a treia oară „a înțeles că Yahve îl chema pe băiat”. Da, ajunsese încet la ascultare. Samuel era numai neștiutor, ceea ce este de o mie de ori mai bine. Când este evlavie, Dumnezeu vine cu remediul pentru ignoranță. Dacă cel nou-născut dorește „mult laptele spiritual curat”, acesta nu i se refuză. Aici, pe pământ, cunoaștem numai în parte, dar

ceea ce nu cunoaștem nu reprezintă responsabilitatea noastră, ci să creștem: „ca prin el să creșteți” (v. 1 Pet. 2:3). responsabilitatea noastră este deci să căutăm hrana spirituală.

Mai vedem aici o caracteristică a slăbiciunii spirituale a lui Eli care nu a fost menționată în primele două capitole: „pentru nelegiuirea pe care a știut-o: pentru că fiii săi au adus blestem asupra lor, și el nu i-a împiedicat” (v. 13). Eli cunoștea răul, dar avea autoritatea pentru a-l reprimă la fiii săi, autoritate pe care el nu a folosit-o. La ce-i mai folosea autoritatea care îi fusese încredințată de Dumnezeu? De câte ori nu se întâmplă ca slăbiciunea spirituală a capului familiei să provină din lășitatea manifestată când este cazul să mențină ordinea și disciplina în locul unde trebuie să se exercite autoritatea lui? Aceasta este o mare sursă de ruină. Fără-ndoială, ca și Lot, Eli „își chinua sufletul” (v. 2 Pet. 2:7-8), dar, tot ca și acesta, el a arătat că uitase ceea ce se cuvine față de sfințenia lui Yahve.

Samuel era sfânt în toată purtarea lui. Dumnezeu i-a încredințat o revelație, iar el a administrat cu fidelitate ceea ce îi fusese încredințat: acesta este mijlocul pentru a primi o nouă revelație. Și ni se spune că Samuel creștea, creștea mereu (2:21, 26; 3:19). Dezvoltarea lui spirituală urma o cale ascendentă. „Și Yahve era cu el și n-a lăsat să cadă la pământ nici unul din cuvintele Sale”. Astfel, orice cuvânt al lui Samuel era păzit de Acela care îl sprijinea. Samuel era astfel organul folosit de Dumnezeu pentru a Se exprima și vorbea cuvintele Lui deoarece Dumnezeu era cu el pentru a-l păzi. El a căpătat renumele de profet în tot Israelul. O revelație atrage alta: Yahve a continuat să i se arate la Șilo și să l se descopere prin cuvântul Său (v. 21). Așa creștea Samuel în cunoașterea personală a Domnului și în cea a cuvântului Său revelat.

Cât despre bătrânul Eli, ce consolare este să vedem că, la sfârșitul acestui capitol, s-a supus cu smerenie judecății pe care o merita. „Este Yahve: să facă ce este bun în ochii Săi” (v. 18). Voia lui Dumnezeu este bună și sufletul lui se pleacă înaintea ei. Fie ca Dumnezeu să ne dea duhul de supunere arătat de Eli când a fost sub disciplina Lui, să avem smerenia care precede ridicarea și o inimă zdrobită care nu se împotrivesc voii lui Dumnezeu, ci o acceptă cu toate consecințele pentru că este „voia lui Dumnezeu, cea bună, plăcută și desăvârșită”.

Acest capitol ne prezintă nu numai ruina preoției ci și cea a poporului în întregime și judecata care i-a lovit. „Ce a spus Samuel s-a întâmplat pentru întregul Israel” (v. 1). Ceea ce a spus Samuel, cuvântul profetic, are un caracter infailibil: judecata pronunțată se va împlini cu siguranță. „Israel a ieșit la luptă împotriva filistenilor; și au așezat tabăra lângă Eben-Ezer” (v. 2). Eben-ezer este menționat aici numai pentru a ne indica locul unde și-a așezat Israel tabăra deoarece acel nume a fost dat ulterior (7:12). Acel loc se afla la Mițpa (7:6), fapt deosebit de important pentru a putea aprecia starea morală a poporului. Ghilgal sub Iosua și Mițpa sub judecători au fost locuri unde Israel se aduna înaintea lui Dumnezeu. În acele zile numele Mițpa nu mai reprezenta nimic în inima poporului și nici nu a fost pronunțat (v. Jud. 11.11; 20.1; 21.1, 5). Uitarea prezenței lui Dumnezeu are ca urmare faptul că poporul nu îl mai întreabă, iar rezultatul a fost că „Israel a fost bătut înaintea filistenilor” (v. 2).

Ei și-au zis atunci: „De ce ne-a bătut Yahve astăzi înaintea filistenilor? “Nu au înțeles motivul înfrângerii lor, nici nu erau conștienți de starea lor. Pentru a-și reveni după lovitură pe care o primiseră ei au căutat să-și asocieze chivotul lui Dumnezeu așa cum acesta fusese asociat cu ei la începutul istoriei lor fără să aibă vreun gând să se prezinte înaintea lui Dumnezeu ca să afle de la El de ce părăsise pe poporul Său. Ei caută, ca să spunem așa, să îl tragă pe Dumnezeu după ei. Același lucru îl putem constata și azi când două nații creștine se luptă una împotriva celeilalte și fiecare dintre ele spune: „Dumnezeu trebuie să fie cu noi”.

Dumnezeul care șade între heruvimi S-a lăsat dus de Israel, însă a mers ca judecător și nu ca eliberator. El judecă totul: întâi preoția, apoi poporul și în apoi pe vrăjmașii poporului, după ce gloria Lui a plecat din Israel.

La sosirea chivotului poporul părea să recunoască puterea lui Dumnezeu scoțând strigăte atât de puternice încât „a răsunat pământul”. Tot așa creștinătatea se folosește de numele lui Hristos pentru a se înălța pe sine în mijlocul nelegiurii pe care nu o judecă. Când este vorba de Dumnezeu, Ea se mulțumește numai cu semnul exterior al prezenței Lui, zicând: „Avem chivotul”. Israel gândea că Dumnezeu nu putea abandona chivotul fără a ajunge El Însuși de ocară. Dar iată că Dumnezeu Se lasă să fie batjocorit permițând ca lumea să pară a-L fi învins, când, de fapt, totul este împlinirea cuvântului lui Yahve transmis prin Samuel și chiar dat în mâinile vrăjmașilor, tot Dumnezeu este Cel care judecă. Și cu Hristos este cum a fost cu chivotul. Cel care a fost respins, disprețuit și căruia oamenii l-au făcut tot ce au vrut este pus judecător al celor vii și al celor morți.

Ce s-a ales de strigătele de triumf din versetul 5? Au fost înlocuite de un vuiet. Israel a fost bătut și preoția a fost distrusă, a fost rușine și neputință și gloria lui Dumnezeu a încăput pe mâinile vrăjmașilor.

Evlavia celui nenorocit, a lui Eli cel vinovat, strălucește în acest dezastru. Sfârșitul căii sale ne spune despre altceva decât judecata lui Dumnezeu, oricât de reală și de grozavă a fost aceasta. Cu inima judecată, el a primit cu umilință judecata asupra fiilor săi (3:18) și nu se mai gândea decât la chivotul lui Yahve. „Îi bătea inima pentru chivotul lui Dumnezeu”, iar atunci când mesagerul i-a spus de chivot, Eli a căzut mort (v. 18). Nu judecata care a venit asupra familiei sale l-a ucis ci dezonoarea care l-a fost adusă lui Yahve și plecarea Lui din mijlocul poporului Său.

Ce lumină mângâietoare strălucește în ultimele clipe ale vieții soției lui Fineas! Catastrofa i-a provocat nașterea prematură și moartea, dar, pe când murea i-a dat fiului ei numele l-Cabod: „S-a dus gloria”. În persoana copilului ei ea a proclamat ruina lui Israel și consecințele ei. Martorii sfârșitului se recunosc în aceasta. Dezonoarea adusă lui Dumnezeu din cauza infidelității noastre ne umilește și, în loc să căutăm să remediem starea care a condus la aceasta, ne plecăm capetele sub judecată pentru că recunoaștem sfințenia lui Domnului.

1 Samuel 5-6:13

Iată deci chivotul, „gloria lui Dumnezeu”, căzut în mâinile vrăjmașilor poporului Său. Dar ei nu s-au putut glorifica cu acesta deoarece Dumnezeu le-a arătat că nimic nu este mai glorios ca gloria Lui umilă și captivă. Tot așa umilința crucii L-a glorificat pe Fiul omului și pe Dumnezeu în El (Ioan 13:31).

În mâinile celor dintre națiuni Dumnezeu și-a revendicat sfințenia prin judecată. Judecata a fost completă, ea lovind dumnezeii falși, poporul și țara filistenilor.

Chivotul, mărturia lui Dumnezeu, care nu se putea asocia cu poporul infidel, nu se supune nici idolilor. De fapt, chivotul nu se poate opri decât acolo unde găsește plăcerea să locuiască în har. Dumnezeu îl părăsește pe Israel în judecată, dar, după cum vom vedea în continuare, a făcut aceasta pentru a reveni în Israel în temeiul harului. Nu este încă „odihna” deoarece „chivotul puterii Lui” va intra în odihnă numai sub domnia lui Solomon, simbol al domniei lui Hristos.

Am spus că gloria lui Dumnezeu nu se supune idolilor. Puneți, așa cum au făcut oamenii din Asdod, această glorie umilită alături de Dagon și idolul lumii va fi răsturnat și zdrobit. Dar aceasta nu schimbă cu nimic modul în care lumea i se închină. Ei preferă falși dumnezei mutilați, obiecte de disprețuit și de batjocură, în locul gloriei care îi deranjează. „Preoții lui Dagon și toți cei care intră în casa lui Dagon în Asdod, nu calcă pe pragul lui Dagon, până în ziua aceasta”. Practica lor superstițioasă a rămas ca o mărturie cu privire la înjosirea idolului lor și arată că judecata nu i-a putut aduce la Dumnezeu.

Prezența chivotului atrage judecata și asupra oamenilor care cred că pot să-L înfrângă pe Dumnezeu. Pentru filistenii aceasta aduce nenorocire și moarte. Neliniști, dureri și plăgi rușinoase, ca urmări ale mâniei divine (v. Deut. 28:27) se abat asupra lor și strigătul lor „se înalță până la cer”, la cerul care pentru ei era gol deoarece Dumnezeu era în mijlocul lor, dar ei îl trimiteau de la unii la alții, sperând să scape de El. Vedem aici și egoismul ce caracterizează lumea: dacă Asdod are liniște, ce le mai pasă lor de necazurile Gatului! Pentru ca Gatul să aibă pace, nu le mai pasă de Ecron! Ei nu voiau să moară, dar aceasta nu împiedica moartea să vină, însoțită de o groază de moarte (v. 11-12).

Sfatul căpeteniilor filistenilor a întrebat poporul „Ce să facem?” (v. 8) Și care a fost rezultatul? Aceștia au întrebat preoții și ghicitorii (6:2) „Ce să facem cu chivotul lui Yahve?” Nu știau ce să facă cu tronul lui Dumnezeu, cu capacul ispășirii și cu ceea ce cuprindea gândurile lui Dumnezeu! Însuflețiți de același duh, gadarenii l-au rugat pe Domnul să plece din ținutul lor. Această prezență deranjează pentru că este însoțită de judecată. Ei nu-și pun problema dacă trebuie să-l expedieze, ci cum anume să-l expedieze pe acel oaspete care îi deranja. Lor nu le trece prin cap să l se adreseze Lui ci se duc la clerul lor, care trebuie să cunoască mijlocul prin care să scape de Dumnezeu. Acesta este de bună-credință, cu toată ignoranța extremă. Ei au recunoscut mâna lui Dumnezeu în acele plăgi și au căutat cumva să dea glorie Dumnezeului lui Israel. Ei au spus poporului că nu trebuiau să-și împietrească inima împotriva Lui și le-au reamintit de faptele Lui mari din Egipt. În cele din urmă au și sugerat un mod de a cunoaște dacă este cu adevărat El cel care a adus asupra lor acel rău atât de mare sau dacă era doar ceva accidental. Toate acestea arată o lucrare în conștiință chiar dacă lipsea lumina adusă de adevărul revelat. Dumnezeu ține întotdeauna cont de conștiință, chiar atunci când aceasta este întunecată, și dă un răspuns clar.

Oamenii fuseseră loviți cu hemoroizi, țara era devastată de șoareci (v. 5) – era, după cum am văzut, o judecată completă. La sfatul preoților și al ghicitorilor, ei au oferit hemoroizi de aur și șoareci de aur ca jertfă pentru vină. Pentru vină! Când porniseră război împotriva poporului lui Dumnezeu și când socotiseră că Dagon putea stăpâni peste Creatorul cerurilor și al pământului! O jertfă fără vărsare de sânge când trebuia făcută ispășire pentru păcat! Dar Dumnezeu ține cont de cel mai slab strigăt al conștiinței și dă un răspuns clar, după cum am spus. „Vacile au mers drept înaintea pe drum, pe drumul spre Bet-Şemeş: mergeau pe un drum ridicat, mergând și mugind, și nu s-au abătut nici la dreapta nici la stânga” (v. 12). Așa sunt căile lui Yahve, întotdeauna drepte (v. Osea 14:9).

Dumnezeu revine în har la poporul Său și ține numai de popor ca să-L recunoască smerindu-se înaintea Lui.

Căile lui Dumnezeu pot fi în judecată, după cum tocmai am văzut, dar căile tainice îl aduc întotdeauna în har în mijlocul poporului Său. Chivotul s-a suit la Bet-Şemeş fără ca Israel să-i fi simțit lipsa sau să-l fi dorit.

Ce obiect minunat este acest chivot al lui Yahve! El este în primul rând tronul lui Dumnezeu, prezența Lui în guvernare în mijlocul poporului Său. El este apoi caracterizat de capacul ispășirii, simbol al lucrării lui Hristos, locul unde se poate apropia un păcătos, fiind îndreptățit prin har și primit astfel. În fine, în ansamblul detaliilor sale, este imaginea persoanei lui Hristos. După cum chivotul purta în interior tablele legii, Hristos a spus: „Legea ta este în lăuntrul meu”. Asemenea chivotului mărturie, Domnul a fost pe pământ martorul și expresia tuturor gândurilor lui Dumnezeu. După cum în vasul de aur care conținea mana, în El – pâinea care a coborât din cer - găsim unirea dintre umanitatea perfectă și gloria divină. El este ispășitorul către care își îndreaptă fața heruvimii gloriei pentru a-L contempla, adumbrindu-L cu aripile lor. Chivotul era deci, în primul rând, imaginea lui Hristos Însuși, Fiul lui Dumnezeu și Fiul omului într-o singură persoană.

Cei din Bet-Şemeş s-au bucurat la vederea chivotului. Cum să nu se bucure când, după ce mult timp pierduseră din vedere perfecțiunile lui, se găseau din nou în contact cu Acela a cărui prezență aduce siguranța, mântuirea, sentimentul prezenței lui Dumnezeu și o frumusețe morală înaintea căreia se pleacă și îngerii admirând-o? De îndată ce a sosit chivotul a și început arderea-de-tot și leviții și-au reluat slujbele. Căpeteniile filistenilor au asistat la acea scenă și s-au întors; un asemenea spectacol le părea interesant, dar nu le atinge conștiința.

Dar bucuria adusă de har nu este totul, ci ea trebuie să se asocieze cu respectul și temerea, dacă omul este conștient că se află în prezența lui Dumnezeu. Dumnezeul harului judecă lucrarea fiecăruia. Dumnezeul harului este sfânt, iar oamenii din Bet-Şemeş par să fi uitat aceasta. Ei s-au uitat în chivotul Domnului abuzând de intimitatea în care, în har, Dumnezeu a vrut să li se înfățișeze. Acesta este un aspect important de reținut. Pentru că Isus a coborât până la noi, duhul nostru carnal este tentat să-L trateze ca pe un tovarăș care este la dispoziția noastră după bunul plac. Astăzi mulți se laudă că sunt familiari cu Isus și au fost scrise cărți care vor să spună că în aceasta constă spiritualitatea. Noi nu avem dreptul să-L numim fratele nostru, dar Lui nu-L este rușine să ne numească pe noi frați. Aceasta este diferența semnificativă. Care vor fi sentimentele mele dacă o persoană care deține o poziție înaltă arată condescendența de a se asocia cum mine, om de nimic, și nu îi este rușine de mine în public, când ar fi îndreptățit să mă disprețuiască? Dacă înțeleg această condescendență, atunci sentimentele mele vor fi de o profundă și smerită recunoștință, de un atașament și devotament nemărginit, de respect infinit pentru Acela care nu s-a temut să-și compromită demnitatea ridicându-mă la nivelul Lui.

Această absență a temerii i-a făcut pe oamenii din Bet-Şemeş să se uite în chivot. Puține lucruri caracterizează mai bine epoca actuală ca acest duh profan: se cred capabili să deosebească ceea ce aparține firii omenești și ceea ce aparține naturii divine a Mântuitorului și să pătrundă aceste taine – este ca a privi în chivotul care cuprinde o tain cunoscută numai de Dumnezeu pentru că „nimeni nu-L cunoaște pe Fiul afară de Tatăl”. Aceasta conduce, în mod fatal, la a coborî umanitatea Lui la nivelul firii omenești păcătoase. Unii discută educația pe care a primit-o Isus în copilărie și școlile pe care le-ar fi frecventat pentru a învăța Scripturile, se discută și educația Lui științifică și opiniile mai mult sau mai puțin potrivite epocii respective, se discută realitatea ispitirii Sale și capacitatea Lui de a păcătui etc. Amintiți-vă, creștini

profani, că Yahve i-a lovit pe cei din Bet-Şemeş. Dacă nu aveşi grijă de gloria Domnului, atunci Dumnezeu va avea grijă şi nu va permite cuiva să umble în chivotul Lui fără a fi pedepsit. Curând, în locul binecuvântărilor prezenţei Sale, va trebui să învăţaţi, sub loviturile judecăţii, că El nu va tolera pe cineva să se apropie de El fără a-şi scoate încălţămintea din picioare.

Oamenii din Bet-Şemeş au spus: „Cine poate sta înaintea lui Yahve, acest Dumnezeu sfânt!” (v. 20) Plătind un preţ mare, au ajuns să cunoască sfinţenia pe care o dispreţuiseră. Dar, vai! în loc să se smerească, ei au avut acelaşi gând ca şi filistenii, acela de a scăpa de acel oaspete care îi deranja: „De la noi la cine să se suie?” Ei au spus celor din Chiriati-learim „Coborâţi şi suiţi-l la voi” (v. 21). Aşa au pierdut toate binecuvântările pe care le aduce prezenţa Domnului. Alţii au profitat şi au înţeles că trebuie să se sfinţească pentru a păzi chivotul: „Şi oamenii din Chiriati-learim au venit şi au suit chivotul lui Yahve şi l-au adus în casa lui Abinadab pe deal şi au sfinţit pe Eleazar, fiul lui, ca să păzească chivotul lui Yahve”. Fie ca şi noi să fim păzitori fideli ai chivotului Dumnezeului nostru.

Dacă Yahve a găsit plăcerea de a face chivotul Său să revină în har în mijlocul lui Israel, atunci trebuie ca starea acestuia să se adapteze pentru a fi în acord cu o asemenea favoare. „Din ziua în care a rămas chivotul în Chiriati-learim a trecut mult timp, douăzeci de ani”. Chivotul era deci pe pe teritoriul lui Israel, într-un loc sfinţit, dar relaţiile lui Dumnezeu cu poporul Său nu fuseseră restabilite. Au trecut douăzeci de ani deşi judecata a durat numai şase luni (v. 6.1). Numai pocăinţa putea aduce poporul putea în acea stare din care să fie restabilită comuniunea cu Dumnezeu. Trebuie oare un timp pentru ca să se manifeste pocăinţa? Dumnezeii străini şi astarteele era în continuare în mijlocul lui Israel atunci când chivotul era la Chiriati-learim. Se putea oare asocia chivotul cu idolii din Israel când nu se asociase cu cei din Filistia? A trebuit o perioadă de treizeci şi patru de ori mai lungă decât judecata pentru ca poporul să ajungă să lepede un rău atât de evident. Harului trebuie să-i corespundă o lucrare în conştiinţă, după cum vedem în istoria fiului risipitor. Acesta este un fapt solemn, care se poate observa zi de zi: acela că un credincios are nevoie de un timp mult mai lung pentru a fi restaurat decât pentru a cădea în păcat.

Israel „a plâns după Yahve” (v. 2) – acesta era un semn favorabil. Îi lipsea deci ceva; ajunsese să simtă că îi era necesară prezenţa lui Yahve: acesta este primul simptom al lucrării lui Dumnezeu în sufletul poporului. Samuel este ca gura lui Yahve (v. 3) pentru a chema poporul la pocăinţă: „Samuel a vorbit către toată casa lui Israel”. Întotdeauna cuvântul lui Dumnezeu ne face conştienţi de starea noastră; fără el nu are loc nici o lucrare autentică în inimă. „Dacă vă întoarceţi la Yahve din toată inima voastră, scoateţi dumnezeii străini şi astarteele din mijlocul vostru şi îndreptaţi-vă inimile către Yahve şi slujiţi-L numai Lui; şi El vă va scăpa din mâna filistenilor” (v. 3). Aceasta se aplică la întoarcerea credinciosului la Domnul ca şi la prima lui convertire. Sufletul începe prin despărţirea de idoli sau de rău: „V-aţi întors de la idoli la Dumnezeu” (1 Tes. 1), apoi se ataşează de Dumnezeu „pentru a sluji Dumnezeului Cel viu şi adevărat”. Rezultatul este eliberarea; atunci Dumnezeu nu mai este nevoit să-l disciplineze pe credincios.

În această lucrare, activitatea lui Samuel, acest slujitor fidel al lui Dumnezeu, este deosebit de remarcabilă şi binecuvântată. După ce a vorbit poporului, el a adăugat: „Adunaţi pe tot Israelul la Miţpa şi eu mă voi ruga lui Yahve pentru voi” (v. 5). A strâns laolaltă poporul lui Dumnezeu este funcţia oricărui slujitor al Domnului care îşi înţelege slujba. Dar Samuel este şi mijlocitor, fiind caracterizat de rugăciune ca rod al intimităţii sale cu Dumnezeu. Nu se spune oare despre el: „Moise şi Aaron dintre preoţii Săi şi Samuel dintre cei ce cheamă Numele Său au strigat către Yahve şi El le-a răspuns”? (Ps. 99.6)

Israel trebuia să se strângă la Miţpa. După cum Ghilgal era locul de adunare sub Iosua, locul circumciziei, al judecării cârnii pentru a obţine victoria, sub judecători Miţpa este locul de adunare după ce îngerul a plecat de la Ghilgal la Bochim, locul plânsului, unde a fost constatat falimentul total. Miţpa este locul pocăinţei, încă o condiţie indispensabilă pentru a obţine o victorie. Sub Eli, la Miţpa Israel a fost înfrânt deoarece a mers acolo fără a fi avut conştiinţa exersată ca să poată fi restaurat. Trebuie să reţinem că, în faliment, Miţpa are tot atâta valoare ca şi Ghilgalul, deşi este şi mai umilitor. Acolo învăţăm din nou să nu ne punem încrederea în om ci numai în puterea lui Yahve.

„Şi s-au adunat la Miţpa şi au scos apă şi au vărsat-o înaintea lui Yahve şi au postit în ziua aceea şi au spus acolo: «Am păcătuit împotriva lui Yahve!»” Acestea nu se putea să fi avut loc decât în urma a ceea ce ni se spune în versetul 4: „Şi fiii lui Israel au scos baalii şi astarteele şi au slujit numai lui Yahve”. Roadele pocăinţei sunt altele decât cele ale convertirii; aici avem trei: apa vărsată – adică întristarea asociată sentimentului slăbiciunii lor iremediabile înaintea lui Dumnezeu (2 Sam. 14:14, Ps. 22:14); postul deoarece când eşti în jale nu hrăneşti carnea; şi, în fine, mărturisirea sinceră a răului: „Am păcătuit împotriva lui Yahve”.

Aceste roade sunt rezultatul mijlocirii lui Samuel pentru popor. Aşa a fost şi pentru apostolul Petru după căderea lui: „M-am rugat pentru tine”, îi spusese Isus. Pe această bază a putut fi restaurat poporul. „Samuel i-a judecat pe fiii lui Israel la Miţpa”.

„Şi filistenii au auzit că fiii lui Israel se adunaseră la Miţpa şi căpeteniile filistenilor s-au suit împotriva lui Israel” (v. 7) Strângerea laolaltă a poporului lui Dumnezeu nu îi convine vrăjmaşului. Sigur că nu cunoştea lucrarea care se produsese în conştiinţă şi nu vedea în această strângere decât pericolul pe care-l reprezenta o forţă care i se opunea, fapt pentru care trebuia să o împiedice cu orice preţ. „Fiii lui Israel au auzit şi s-au temut de filistenii”. În cap. 4:7, când conştiinţa lor nu fusese sensibilizată, Israel era fără teamă şi filistenii erau cei care s-au umplut de teamă. De astă dată, după ce văzuseră din experienţă cât de slabi erau, ei s-au înspăimântat pentru că nu avea încă siguranţa că Dumnezeu era pentru ei. Într-un sens, această teamă este jalnică, dar este frumos să constatăm aceasta pe calea restaurării. Nu este oare aceasta mai bine decât strigătele puternice de răsunat pământul, pe care le scosese mai înainte Israel?

„Şi fiii lui Israel au spus lui Samuel: «Nu înceta să strigi pentru noi către Yahve Dumnezeul nostru, ca să ne salveze din mâna filistenilor»” (v.8). Simţeau că viitorul lor, mântuirea lor, depindea de mijlocirea lui Samuel. Acesta, mijlocitorul lor, „a luat un miel de lapte şi l-a adus întreg ardere-de-tot lui Yahve”, deoarece slujba lui nu putea fi eficace decât în virtutea jertfei acceptate. Pe această bază putea el să fie avocatul poporului lui Dumnezeu. Şi noi avem la Tatăl un Avocat şi El este ispăşitorul păcatelor noastre (v. 1 Ioan 2:1-2). „Şi Samuel a strigat către Yahve pentru Israel şi Yahve i-a răspuns” (v.9). Dumnezeu a ascultat cererea lui Samuel, care avea arderea-de-ot ca punct de plecare. Dumnezeu este pentru noi şi ne dă toate lucrurile, El care nu L-a cruţat pe propriul său Fiu, ci L-a dat pentru noi. În versetele 10-11 Yahve îi loveşte şi îi pune în derută pe vrăjmaşii poporului Său, care nu are altceva de făcut decât să urmărească un adversar înfrânt. Dacă este adevărat că tot ajutorul vine de la Dumnezeu, victoria nu poate fi completă fără lucrarea credinţei.

Samuel constată intervenţia divină: „luat o piatră şi a pus-o între Miţpa şi Şen şi i-a pus numele Eben-Ezer (piatră de ajutor) şi a zis: Până aici Yahve ne-a ajutat” (v. 12). Eben-Ezer, pomenit deja în cac. 4:1, a căpătat acest nume doar în urma acestei victorii. „Până aici,” având această bază, vrăjmaşul nu mai caută să-şi înalţe capul (v. 13). Cel puţin pentru moment, restaurarea era completă.

L-am văzut pe Samuel profet, preot, mijlocitor și judecător; caracteristici valoroase ale acestui om al lui Dumnezeu. Activitatea Lui pentru Domnul și pentru poporul Său nu a scăzut: „Samuel a judecat pe Israel în toate zilele vieții sale. Și mergea în fiecare an și făcea înconjurul între Betel și Ghilgal și Mițpa” (locuri care caracterizau activitatea lui în acord cu Dumnezeu) „și judeca pe Israel în toate locurile acelea”. Până și la Rama, unde era casa lui, nu se ocupa de nimic altceva decât de ceea ce era spre bunăstarea poporului lui Yahve. Cuvântul adaugă: „a zidit acolo un altar lui Yahve” (v.17). Prima expresie a slujbei sale a fost acea închinare înaintea lui Yahve (1:28), iar altarul închinătorului este ultima. Cum este încadrată această viață de credință de aceste două acte!

„Și a fost așa: când a îmbătrânit, Samuel a pus pe fiii săi judecători peste Israel ... Și fiii săi nu umblau pe căile lui, ci se abăteau după câștig și luau mită și strâmbau judecata” (v. 8.1-3). Istoria judecătorilor, ca și aceea a preoției se încheie într-un faliment complet. Aici însuși Samuel s-a arătat lipsit de discernământ spiritual, El i-a pus pe fiii săi fără ca să fi primit de la Yahve o indicație în acest sens, ca și cum el ar fi putut funcția transmite altora pe care Dumnezeu i-o încredințase lui. Prin succesiune nu se transmit darurile și nici slujbele primite de la Domnul.

Bătrânii lui Israel (v. 4) au dezaprobat, și încă în mod îndreptățit, purtarea fiilor lui Samuel, dar s-au folosit de acea ocazie pentru a cere un împărat (v. 5): „Pune peste noi un împărat, ca să ne judece, cum au toate națiunile”. Răul de care se plângeau nu i-a determinat să se îndrepte către Yahve ci către națiuni, căutând resurse omenești pentru a remedia falimentul omului, crezând că așa vor scăpa de nenorocirea lor ca popor al lui Dumnezeu.

Faptul că voiau un împărat arăta că, în fond, ei îl părăsiseră pe Yahve și că renegau guvernarea Lui imediată prin intermediul judecătorilor, dar păcatul lor capital era că ei au cerut un împărat cum au celelalte națiuni. Nu era oare planul lui Dumnezeu să le dea unul după inima Lui, un uns pe care avea să-l aleagă El însuși? (v. 1 Sam. 2:35; 13:14). Dorința de a avea un împărat ca toate celelalte națiuni arăta că ei abandonaseră titlul de popor al lui Dumnezeu și se vedeau ca făcând parte din lume după ce, din cauza infidelității lor, sistemul așezat de Dumnezeu a ajuns să se corupă în mâinile lor. Nici creștinătatea pe calea apostaziei nu a procedat altfel când, în loc să se smerească și să poarte doliu, a căutat în lume mijloace pentru a se menține.

Samuel, chiar dacă era de mustrat pentru fiii săi, totuși el nu-i onorase pe ei mai mult decât pe Yahve, cum făcuse Eli. Cererea bătrânilor: „Dă-ne un împărat ca să ne judece” (v. 6) a fost rea în ochii lui pentru că era dispreț față de guvernarea directă a lui Dumnezeu și o ofensă dusă gloriei Lui. În întristarea lui, el a recurs la rugăciune (v. 6). Fie ca și noi să urmăm acest exemplu în fiecare zi și în orice împrejurări.

„Și Yahve i-a zis lui Samuel: «Ascultă de glasul poporului în tot ce îți zic ei, pentru că nu pe tine te-au lepădat, ci pe Mine M-au lepădat, ca să nu domnesc peste ei. După toate faptele pe care le-au făcut, din ziua în care i-am scos din Egipt și până în ziua aceasta prin aceea că M-au părăsit și au slujit altor dumnezei așa îți fac și ție»” (v. 7-8). Este o încurajare prețioasă pe care Dumnezeu a dat-o slujitorului Său într-un moment în care el personal suferea disciplinarea pentru care bătrânii lui Israel erau folosiți ca instrumente. Nu putea exista mângâiere mai mare pentru inima lui decât asigurarea că, după toate cele care fuseseră, era alături de Yahve și, cum El era respins, și profetul Lui de asemenea. Nu este oare să avem parte de batjocorile pe care lumea le aruncă Mântuitorului, respingându-L? Este oare uimitor că lumea ne tratează asemănător? Chiar dacă îl disciplina. Dumnezeu se identifică cu Samuel, pe când poporul Său, care aparent judeca răul, se identifica cu națiunile. Mai bine să fii un Samuel umilit, necunoscut, singur alături de un Dumnezeu respins, decât un Israel care are o organizare exterioară solidă, în legătură cu care își face iluzii că se va putea lipsi de Dumnezeu și va putea lucra după poftele lui, când, de fapt, este rob al lumii și al lui Satan.

„Și acum ascultă de glasul lor: dar mărturisește-le lămurit și arată-le felul în care împăratul va împărăți peste ei” (v. 9). Respingerea lui Samuel l-a calificat pentru o slujbă nouă: el a dat o mărturie foarte clară cu privire la ceea ce avea să se întâmple cu poporul. Împăratul după inima oamenilor avea să se folosească de ei ca de niște instrumente pentru a-și împlini planurile lui, punând asupra lor un jug greu de suferit, pe care însă nu vor putea să-l dea jos (v. 10-18). Tot așa lumea îi jefuiește pe creștinii care caută sprijinul ei și nu le lasă decât sentimentul nenorocirii lor. Lumea nu acordă sprijin decât celor care consimt să îi slujească. Acesta nu este jugul bun și povara ușoară a robului lui Hristos, ci aduce neliniștea unei robii crude.

Făț de avertismente, poporul a refuzat să asculte vocea lui Samuel și a preferat să-și urmeze propria cale. Samuel îl are doar pe Yahve ca resursă și îi spune Lui toate cuvintele poporului (v. 21).

Astfel, Dumnezeu se folosește de disciplină pentru a-l întări pe slujitorul Său, pe care dorește să-l transforme într-un instrument prin care să aducă binecuvântări noi. După ce a primit învățătura divină, cel care anterior îi pusese pe fiii săi judecători fără a-L întreba pe Yahve, a așteptat ca Dumnezeu să-i spună: „Ascultă glasul lor și pune un împărat peste ei” (v. 22).

Intră în scenă Saul. În aceste noi împrejurări, caracterul lui Samuel strălucește ca niciodată. Dumnezeu îi spusese: „Pune un împărat peste ei”, dar Samuel a așteptat ca Dumnezeu să-l desemneze pe acela. Acesta este caracterul potrivit pentru un slujitor: dependența în ascultare, același caracter care s-a manifestat și Domnul cu ocazia morții lui Lazăr (Ioan 11:6). Aceasta este cu atât mai izbitor cu cât Samuel se folosește de un lucru urâcios inimii lui, dar dacă Dumnezeu lucrează așa, Samuel nu putea face altfel. Dumnezeu S-a pus în slujba poporului pentru a le alege un împărat după principii omenești. Osea 13:11 zice bine: „Ți-am dat un împărat în mânia Mea și ți l-am luat în furia Mea”, dar dacă Dumnezeu execută astfel o judecată asupra poporului Său, nu este mai puțin adevărat că El are în vedere un scop al harului. „El ca salva pe poporul Meu din mâna filistenilor, pentru că am privit la poporul Meu, căci strigătul său a ajuns până la Mine” (v. 16).

Pe de altă parte, această alegere era o încercare pentru Israel. Fiind în carne, ei au cerut un împărat carnal; nici Dumnezeu, nici Samuel nu au împiedicat aceasta, ci, dimpotrivă, Dumnezeu l-a ales pe cel mai bun pe care l-ar fi putut dori carnea și Samuel l-a recunoscut ca atare: „Și pentru cine este toată dorința lui Israel?” (v. 20).

Saul avea toate calitățile naturale pentru a fi un conducător al poporului; era puternic, viteaz, frumos, mare, om de calitate (v. 1-2). Și calitățile lui morale sunt remarcabile: el este supus, afectuos față de tatăl lui (v. 5), dispus să asculte sfaturile celor de jos (v. 10), mic în proprii săi ochi, atât în seminția lui cât și în familia lui (v. 21). Dacă cu un asemenea om încercarea lui Dumnezeu nu reușește, atunci este clar că starea omului în general nu lasă nici o speranță.

Să adăugăm că, fără această încercare a împăratului carnal, căile lui Dumnezeu față de David, unsul Său, nu ar fi fost complete. Unde ar mai fi fost suferințele și necazurile lui David ca preludiu necesar al gloriei, dacă nu ar fi fost mai întâi înălțat Saul?

Să revenim acum la caracterul frumos al lui Samuel. În capitolele precedente, el s-a rugat, a mijlocit, L-a întrebat pe Yahve, iar aici îl vedem într-o relație și mai intimă cu Dumnezeu. La el vedem cum Dumnezeu realizează ceea ce spune Ps. 32:8: „Eu te voi instrui și te voi învăța calea pe care trebuie să mergi; Eu te voi sfătui, având ochiul Meu asupra ta”. În timp ce Saul este doar un instrument orb folosit în planurile lui Dumnezeu, Samuel este conștient și este confidentul Lui. „Yahve îl înștiințase pe Samuel cu o zi înainte de venirea lui Saul, zicând: Măine, pe timpul acesta, voi trimite la tine un om din țara lui Beniamin, și tu să-l ungi conducător peste poporul Meu Israel” (v. 15). I-a fost transmis acest lucru fără ca el să fi întrebat. Nimic nu a venit de la Samuel, ci, fără a avea vreun intermediar, lui i-au fost transmise direct gândurile lui Dumnezeu: „Iată omul despre care ți-am vorbit! Acesta va stăpâni peste poporul Meu!” (v. 17). Samuel este conștient de darul lui (v. 19), care este pentru a-i transmite lui Saul gândul lui Dumnezeu. Înainte ca Saul să-l fi întâlnit pe Samuel, Dumnezeu îi rânduisese partea (v. 23). Samuel nu a avut nici o urmă de gelozie, când ar fi putut avea un asemenea sentiment după ce fusese înlăturat de bătrânii poporului; lui i-a fost îndeajuns să se împlinească voia lui Dumnezeu și s-a bucurat de aceasta.

Așezarea unui împărat carnal era un rău, dar Samuel – lucru care este cert că a fost dificil – a învățat în comuniune cu Domnul să nu se opună răului atunci când Dumnezeu nu se opune.

Să remarcăm cum, pe parcursul acestui capitol, evenimentele cele mai mărunte converg spre împlinirea planurilor lui Dumnezeu, a ceea ce a hotărât El: pierderea măgărițelor, căutările zadarnice ale lui Saul în țara lui Israel, gândul care i-a venit slujitorului său, fetele tinere care mergeau la fântână, prezența lui Saul în cetate exact în ziua aceea, jertfa de pace, în fine, fiecare pas, fiecare hotărâre, fiecare cuvânt al profetului care lucra în comuniune cu Dumnezeul său.

Samuel l-a uns pe Saul ca prinț peste moștenirea lui Dumnezeu și i-a prezis semnele care trebuiau să se întâmple pe drum în legătură cu ungerea sa ca împărat. Aceste semne aveau o mare importanță: tot viitorul lui Saul depindea de modul în care le înțelegea el, Lui îi revenea să mediteze la ele; sensul lor scapă unei inimi fără inteligență și fără discernământ spiritual și, sub acest aspect, acest pasaj reprezintă o piatră de încercare pentru starea noastră. De remarcat faptul că, în această scenă, Saul nu este lăsat de capul lui, ceea ce îl face să nu aibă nici o scuză. Samuel i-a spus: „Dumnezeu este cu tine” (v. 7), iar mai târziu: „Duhul lui Dumnezeu a venit peste el” (v. 10).

Semnele care i-au fost date lui Saul sunt în număr de trei și ele se succed într-o ordine stabilită de Dumnezeu.

Întâi este vorba de mormântul Rahelei, la hotarul lui Beniamin. Beniamin, din care descindea Saul, se născuse în ziua morții mamei lui. Pentru a corespunde gândurilor lui Dumnezeu, istoria lui Saul trebuia să înceapă acolo. Ținea numai de el ca să devină fiul dreptei lui Iacov, Beniamin al lui Dumnezeu, dacă omul carnal putea obține acea poziție. Mormântul Rahelei putea fi începutul împărăției lui, moartea despărțindu-l de tot trecutul lui putea să înceapă o viață nouă, ieșită din moarte, în care el să umble în libertate ca unsul lui Yahve.

Trecând mai departe, Saul trebuia să întâlnească trei oameni care se suiau la Betel. Betel a fost prima etapă a călătoriei lui Iacov, locul unde Dumnezeu îi promisese patriarhului proscris că nu avea să-l părăsească niciodată. În mijlocul falimentului lui Israel, fidelitatea lui Dumnezeu față de promisiunile pe care le-a făcut se manifesta astfel față de viitorul împărat, pentru ca acesta să aibă o purtare care se orientează după ele. Saul ar fi trebuit să vadă că Betelul îi era asigurat și că putea conta pe protecția divină. În împrejurările triste în care se găsea poporul, Saul a întâlnit poate doar acești trei închinători ai lui Dumnezeu, care se suiau acolo unde s-a închinat Iacov, unde El dorește să l se aducă întotdeauna închinare.

În cel timp Betelul era locul unde se descoperise harul lui Dumnezeu, centrul vieții religioase a lui Israel, începutul și sfârșitul peregrinărilor întemeietorului națiunii. Saul putea și trebuia să intre în legătură cu cei care mergeau în acel loc al binecuvântării și care, deși erau atât de puțini la număr, dădeau o mărturie completă (indicată de numărul trei) cu privire la realitatea credinței care rămânea în Israel. Ei s-au interesat de Saul și de la ei a trebuit să primească hrana necesară, tocmai el, care nu avusese nimic să-i dea ca dar profetului. Găsind favoare în ochii lor, el trebuia să se alăture acelor oameni ai credinței.

Saul ajungea în final la locul lui Dumnezeu, la sediul puterii Lui, care era atunci în mâinile filistenilor, adică ocupat și stăpânit de vrăjmași. după ce la Betel întâlnise pe cei din Israel care rămăneau credincioși lui Dumnezeu, aici Saul trebuia să ia cunoștință de starea reală a poporului și aceasta trebuia să-i marcheze conștiința. Tocmai în acel loc Dumnezeu intra în relație cu Israel prin intermediul profetilor. Nu lipseau resursele divine și, deși filistenii erau prezenți, Duhul putea lucra cu putere și în har. Ceata de profeți și mica rămășiță care se închina lui Dumnezeu la Betel trebuiau să-i deschidă ochii și să-i indice calea celui care era unsul lui Yahve, care putea deveni astfel conducătorul și eliberatorul poporului. Depindea de Duhul lui Dumnezeu ca Saul să li se alăture acelor oameni și să devină instrumentul Lui în lucrarea în Israel și ca inima lui să fie schimbată ca să fie „alt om” (v. 6-9).

Semnul s-a produs, Duhul lui Dumnezeu a pus stăpânire pe Saul (v. 10). Prin el Dumnezeu ar fi putut relua cursul relațiilor Sale cu Israel, dar nu era la lucru credința și martorii la acea scenă nu s-au înșelat. Cu toate că Saul, schimbat în alt om, a profețit, cei care îl cunoșteam mai dinainte nu s-au încrezut în el: „Este și Saul printre profeți?” Și unul dintre ei a răspuns: „Și cine este tatăl lor?” Să aibă Saul același tată ca slujitorii lui Dumnezeu?

Odată împlinite semnele, Saul a primit o îndrumare nouă cum să procedeze, deoarece semnele nu sunt totul ci este nevoie în continuare de Cuvânt. El a fost îndemnat să coboare la Ghilgal și să aștepte șapte zile până ce Samuel avea să vină la el pentru a-i spune ce avea de făcut. Vom vedea mai târziu rezultatul acestei porunci, când, peste doi ani, împăratul s-a hotărât să coboare la Ghilgal (13:1).

Samuel a strâns poporul înaintea lui Yahve la Mițpa, dar nu mai erau zilele bune din cap. 7, deoarece după noua infidelitate a poporului relațiile lor cu Yahve se stricaseră din nou. Cerând un împărat ei îl respingeau pe Dumnezeul lor (v. 19). Vai! aceasta pare să apese mai puțin conștiințele lor decât atunci când erau sub jugul filistenilor. În acel timp împrejurările exterioare erau fericite și ușoare, dar Dumnezeu era respins. Poporul ceruse un împărat, iar Dumnezeu, departe de a împiedica aceasta, i-a ajutat în totul alegând pe cel mai bun după criterii omenești. Care avea să fie rezultatul?

La instituirea împărăției (v. 20-27), Saul s-a arătat smerit și modest (v. 23), a știut să uite ofensele (v. 27), calități firești plăcute, pe care trebuie să le recunoaștem, care însă nu au valoare în a împlini lucrarea lui Dumnezeu. Odată încheiată ceremonia, Saul a mers la Ghibea „și ceata acelora ale căror inimi le atinsese Dumnezeu a mers cu el. Dar „niște fii ai lui Belial ... l-au disprețuit și nu i-au adus nici un dar“. Este imaginea lumii: fiii lui Belial care îl respinseseră pe Dumnezeu pentru a cere un împărat îl disprețuiesc pe împăratul trimis de Dumnezeu lor, dar adevărații credincioși l-au însoțit pe Saul, mai târziu pe David, cunoscând gândurile lui Dumnezeu și acceptând ca venind de la El autoritatea unui om care mai târziu s-a arătat a fi dușmanul cel mai îndârjit al unsului lui Yahve. Așa este și astăzi situația noastră în lume: recunoaștem autoritățile cele mai profane pentru a le da ascultare (cu excepția situație când aceasta ar implica neascultare de Dumnezeu) deoarece acceptăm autoritatea lui Dumnezeu, care le-a instituit.

Abia a fost instaurată împărăția că intră în scenă Nahaș amonitul, vrăjmașul temut al lui Israel, dar nu marele vrăjmaș din interior, care erau filistenii, stabiliți în țara lui Dumnezeu, despre care Yahve spusese: „Saul va salva pe poporul Meu din mâna filistenilor“ (v. 9:16). Pentru a evita lupta, oamenii din labes din Gallad au propus un acord cu vrăjmașul prin care ei să le fie robi. La această propunere a lor, Nahaș a răspuns numai cu dispreț: aceasta este tot ce putem obține în urma concesiilor lașe făcute lumii și a lipsei de credință. Oamenii din labes nu s-au gândit la eliberatorul pe care avea să li-l dea Dumnezeu pentru că poporul nu îl recunoscuse pe Saul decât în lucrurile pe care le accepta carnea: frumusețea exterioară și calitățile naturale.

Mesagerii din labes au anunțat semințiilor situația extremă în care ajunsese cetatea lor, ocazie ca Saul să fie la post. „Și Duhul lui Dumnezeu a venit peste Saul când a auzit aceste cuvinte și mânia lui s-a aprins foarte tare“ (v. 6). Este un aspect foarte serios pe care trebuie să-l avem în vedere: fără o lucrare în conștiință, Duhul lui Dumnezeu lucrând cu putere nu-l mântuiește pe om, Sub influența Duhului lui Dumnezeu „i-a dat altă inimă“ (v. 10:9) și a ajuns să fie un alt om, dar, mai târziu, când s-a manifestat inima lui naturală, Saul a fost muștrat. Toate calitățile naturale și chiar și un dar de profeție conferite de Duhul nu au făcut din el un om al lui Dumnezeu. Balaam și Iuda sunt exemple îngrozitoare; Samson, deși starea lui lasă loc la unele îndoieli, permite să facem aceleași remarci; tot așa și robul nefolositor din parabola din evanghelia după Matei 25:30.

Saul a fost deci stăpânit de Duhul lui Dumnezeu, dar sunt înclinat să cred că mânia cărnii era o notă a stării sale personale. El a amenințat în loc să câștige încrederea și să facă apel la credință: „Așa se va face boilor oricăruia nu iese după Saul și după Samuel“ (v. 7).

Cum-necum, „frica lui Yahve a căzut asupra poporului“. labesul a fost salvat; Samuel a reînnoit împărăția care fusese deja stabilită în cap. 10, dar care cu această ocazie și-a probat calitățile. Această reînnoire a trebuit să se facă la Ghilgal (v. 14), locul circumciziei, unde a fost terminată carnea. Sub aspect moral, Saul nu a avut nici un rol în aceasta. După porunca lui Samuel din cap. 10:8, credința lui Saul a trebuit să fie pusă la-ncercare mai târziu la Ghilgal. Saul s-a arătat generos și chiar a recunoscut mâna lui Yahve în eliberarea care a fost acordată poporului (v. 13). Astfel, în condescendența Sa față de omul natural, Dumnezeu a fost cu el și a dat cărnii mijloacele necesare pentru a umbla în prezența Lui.

În acest capitol (11:11-12) vedem cum poporul îi deosebește pe adevărații credincioși, cărora Dumnezeu le mișcase inima (10:26) și de fiii lui Belial (10:27). Poporul nu era cuprins nici într-o categorie, nici în cealaltă deoarece se făcea nevăzut în zilele când inima era pusă la-ncercare, însă striga tare pentru Saul și împotriva fiilor lui Belial (v. 12) când vedeau că era de folos să fie alături de împărat. Poporul în ansamblu nu a fost niciodată alături de Saul când a fost disprețuit (10:27), nici alături de David când a fost respins, după cum vom vedea mai târziu. Nici astăzi nu este altfel și chiar și în mileniu națiunile neconvertite nu se vor supune lui Hristos decât pentru că aceasta este profitabil pentru ele.

Prin reînnoirea împărăției s-a încheiat cariera lui Samuel ca judecător. Capitolul 12 este, ca să spunem așa, testamentul întregii activități pe care a desfășurat-o în calitate de conducător al lui Israel. „Iată, am ascultat,“ spune el, „de glasul vostru în tot ce mi-ați zis și am pus un împărat peste voi. Și acum, iată, împăratul merge înaintea voastră; și eu am îmbătrânit și am încăruntit și, iată, fiii mei sunt cu voi, și eu am umblat înaintea voastră din tinerețea mea până în ziua aceasta“ (v. 1-2). Samuel nu a fost duplicitar în căile lui, iar ascultând de popor nu a făcut altceva decât să urmeze porunca lui Yahve; de aceea el a putut spune mai departe: „Yahve a pus un împărat peste voi“ (v. 13). Aici se vede modul dezinteresat în care se poartă un om care este în comuniune cu Dumnezeu; el uitase nedreptățile bătrânilor și ale poporului față de el și a eliberat, fără murmur, funcțiile oficiale pe care le avusese pentru a le transmite unui împărat, care, sub aspect moral, nu era mai valoros decât el. El a spus: „Fiii mei sunt cu voi,“ punându-i la locul lor pe aceia pe care el însuși îi pusese în mod necuvenit în funcții. Acea faptă a lui, aparent atât de normală, adusese asupra lui disciplina din partea lui Dumnezeu, iar el aș spune că a judecat corect acea faptă prin aceste două mici cuvinte „cu voi“. Fiii lui fuseseră judecători falși, pe când el, judecătorul cel adevărat, umblase înaintea poporului. De atunci înainte împăratul avea să umble înaintea lor.

Ultimul dintre judecători și-a prezentat evaluarea asupra purtării poporului și a căilor lui Yahve față de el. „Și acum veniți să mă judec cu voi înaintea lui Yahve pentru toate faptele drepte ale lui Yahve, pe care vi le-a făcut El, vouă și părinților voștri“ (v. 7). Dar numai un om căruia nu i se putea reproșa nimic putea vorbi așa și acest fapt are o mare importanță practică pentru noi: nu putem avea nici o autoritate față de poporul lui Dumnezeu dacă faptele noastre nu corespund cuvintelor noastre. Și nu este vorba numai de autoritatea morală pe care o conferă faptele ci și nu putem atinge conștiințele fără a avea această autoritate.

Poporul a fost nevoit să mărturisească înaintea lui Samuel că el niciodată în viață nu a avut ceva pentru care să i se poată aduce reproșuri sau să poată fi criticat. Ca mai târziu apostolul Pavel, el s-a prezentat înaintea conștiinței poporului lui Dumnezeu, iar autoritatea lui morală era de o mie de ori mai importantă decât autoritatea oficială. Saul avea autoritatea oficială, dar aceasta nu face ca el să nu poată fi muștrat, chiar dacă acea autoritate îi fusese încredințată de Dumnezeu.

„Yahve a rânduit pe Moise și pe Aaron“ (v. 6). Samuel a uitat acest lucru pentru un timp, punându-i el însuși în slujbă pe fiii săi și fiind nevoit apoi să plătească prețul. De fapt, în biserică, este necesar să remarcăm, nu există o autoritate oficială ci daruri necesare care rămân și în prezent, în pofida ruinei, după cum mai există și o autoritate morală întemeiată pe sfințenia practică a persoanei care o exercită.

Discursul lui Samuel (v. 16-17) pornește de la eliberarea din Egipt prin care ei au fost aduși în Canaan, pentru că de aceea intervenise Dumnezeu cu putere în favoarea lor. Dar în Canaan ei l-au uitat pe Dumnezeu și, în loc să-l slujească Lui, ei s-au prosternat înaintea idolilor. Sub asuprirea vrăjmașilor, ei au strigat către Yahve, care i-a eliberat prin intermediul judecătorilor trimiși de El începând de la Ierubbaal până la Samuel, făcându-i să locuiască în siguranță (v. 11).

Dar iată că atunci când i-a amenințat Nahaș amonitul, ei i-au spus lui Samuel: „«Nu, ci să stăpânească un împărat peste noi!» Când Yahve, Dumnezeul vostru era împăratul vostru” (v. 12).

Duhul dezvăluie motivele pentru care ei ceruseră un împărat. De fapt nu era din cauza a ceea ce îi spusese lui Samuel în cap. 8:5: „Iată, tu ești bătrân și fiii tăi nu umblă pe căile tale”. Deseori omul dă această nuanță motivelor sale înaintea oamenilor, dar el nu poate să-și ascundă adevăratele motive de Dumnezeu, nici de profetul Său. În inima lui Israel era teama de Nahaș asociată cu o lipsă de credință și de încredere în Dumnezeu. Yahve era împăratul lor, dar ei preferau ajutorul unui împărat cum aveau națiunile și siguranța pe care le-o putea da el în loc să fie acoperiți de aripile lui Yahve, la umbra cărora s-ar fi convenit să se refugieze scoțând strigăte de bucurie.

Dar Dumnezeu a arătat condescendență față de cererea lor, așa că istoria responsabilității lor a continuat sub un alt regim: „Yahve a pus un împărat peste voi” (v. 13). Avea oare să se schimbe inima lui Israel sub această nouă economie? Ceea ce a urmat a arătat că nu, Pentru moment a fost necesar să îi convingă că „că este mare răul pe care l-au făcut în ochii lui Yahve, cerând un împărat” (v. 17). Samuel le-a dat semnul prin tunetele și ploaia venite într-o perioadă în care nu erau obișnuite, dar, în același timp, el a strigat și a mijlocit pentru ei. Nici când în întreaga lui carieră acest om al lui rugăciunii nu a slăbit în a aduce cereri.

Conștiința poporului a fost din nou atinsă și de astă dată, ca de atâtea ori mai înainte – cum arată frumoasa mișcare de la Mițpa din cap. 7. Ei i-au spus lui Samuel: „Roagă-te lui Yahve Dumnezeului tău pentru robii tăi, ca să nu murim; pentru că la toate păcatele noastre am mai adăugat și răul acesta de a cere un împărat pentru noi” (v. 19). Mijlocirea omului lui Dumnezeu este singura resursă, dar răul comis a continuat să existe. Căile divine nu prevăd umplerea crăpăturilor din zid pentru a da un aspect frumos unei case în ruină. Le mai rămânea un lucru care este și resursa noastră în împrejurările în care trăim noi: este posibil ca și în mijlocul ruinei să umblii într-un mod care îl glorifică pe Dumnezeu. „Nu vă temeți!” a spus Samuel poporului. „În adevăr, voi ați făcut tot răul acesta, numai nu vă abateți de la a-L urma pe Yahve și slujiți lui Yahve cu toată inima voastră” (v. 20). Dacă există suflete care astăzi nu au alte scopuri decât acela de a-L onora pe Dumnezeu și de a-L sluji, calea lor va fi adevărată lumină în întunericul din jur. Aceste suflete vor găsi în orice timp trei resurse pe care falimentul nu le va face să scadă: „Pentru că Yahve nu va lepăda pe poporul Său, pentru Numele Său cel mare; pentru că lui Yahve l-a plăcut să vă facă poporul Său. Cât despre mine, departe de mine să păcătuiesc împotriva lui Yahve, încetând să mă rog pentru voi! Și vă voi învăța calea cea bună și dreaptă” (v. 22-23).

Aceste trei lucruri sunt trei stâlpi ai vieții creștine. Falimentul nu schimbă cu nimic harul lui Dumnezeu, care rămâne siguranța noastră pentru totdeauna. Mijlocirea lui Hristos, pentru care cea a lui Samuel este doar o palidă imagine, este capabilă să ne conducă prin toate dificultățile. În fine, Cuvântul, pe care profetul îl aducea poporului, ne învață „ca, după ce am tăgăduit neevlavie și poftele lumesti, să trăim cu cumpătate și cu dreptate și cu evlavie în veacul prezent” (Tit 2.12).

În încheiere, Samuel spune poporului: „numai temeți-vă de Yahve și slujiți-l în adevăr, cu toată inima voastră, pentru că vedeți ce lucruri mari a făcut cu voi” (v. 24). Să nu uităm că cunoașterea mântuirii celei mari este singurul mijloc de a avea acea temere după voia Lui și pentru a-l sluji așa cum dorește El. Să ne amintim că cunoașterea harului lui Dumnezeu nu scade sub nici o formă responsabilitatea poporului Său. „Dacă veți face rău, veți pieri și voi și împăratul vostru”.

Cum activitatea lui Samuel ca judecător se încheiase, primul verset din acest capitol introduce un subiect nou.

Este important să remarcăm, la începutul acestei noi diviziuni a cărții, că Saul nu reprezintă opoziția premeditată a cărnii față de lucrarea lui Dumnezeu, ci, mai curând, carnea care se angajează să împlinească lucrarea Lui, carnea într-o poziție de a da mărturie. Aceasta îl face pe Saul cu atât mai responsabil și faptele lui sunt și mai vinovate decât dacă ar fi intrat în scenă ca vrăjmaș al lui Dumnezeu și al unsului Său. Creștinătatea din care facem parte noi ocupă aceeași poziție, astfel că învățăturile din aceste capitole sunt de o actualitate solemnă.

Acest capitol s-ar putea intitula: Nebunia și slăbiciunea cărnii. După o primă victorie a lui Ionatan (v. 3), asupra căreia vom reveni în capitolul următor pentru a prezenta în ansamblu caracterul acestui om al lui Dumnezeu, filistenii s-au pus în mișcare. „Să audă evreii! Și tot Israelul a auzit zicându-se: Saul a înfrânt straja filistenilor și Israel de asemenea s-a făcut urât filistenilor. Și poporul a fost chemat împreună, după Saul, la Ghilgal”.

Adresându-se poporului lui Yahve, împăratul îi numește evrei. Filistenii și națiunile din jurul lor nu îi numeau altfel (conf. 14:11) și acest titlu dovedește că Saul se baza pe strângerea națiunii ca și cum ar fi fost asemenea celorlalte națiuni și nu înțelegea mai mult decât națiunile cu privire la relația cu Dumnezeu a celui popor. Și în zilele noastre problema se pune mai mult sau mai puțin la fel, când oamenii nu cunosc relația poporului lui Dumnezeu, a Bisericii, cu Hristos, și cum ar putea fi altfel? Poate oare carnea să cunoască relațiile intime și de afecțiune pe care duhul le-a stabilit între Mire și mireasă? Din această ignoranță au rezultat toate sistemele așa-zis religioase care alcătuiesc creștinătatea și înlocuiesc relațiile vitale pe care carnea nu le poate cunoaște.

Saul și-a atribuit victoria lui Ionatan, victoria credinței (v. 4). Atunci când, la începutul unei treziri, Dumnezeu lucrează prin intermediul instrumentelor Sale, cum s-a văzut cu ocazia reformei, și îl învinge pe vrăjmaș, toți cei care profită și care nu aparțin familiei credinței își revendică victoria ca merit al lor și se laudă cu ea.

Carnea nu caută niciodată să strângă sufletele în jurul lui Hristos, ci vrea ca ea însăși să fie centrul. Așa a lucrat Saul căutând să înspăimânte poporul prin cuvintele: „Israel de asemenea s-a făcut urât filistenilor”. În cap. 11:7, recurgând la amenințări, constrânsese semințiile să-l urmeze, iar aici caută să-i constrângă prin teamă. Acest mod de a acționa a dat rezultatul de a-l strânge pe Israel în jurul lui, dar consecințele morale nu s-au lăsat așteptate mult. Cei care se așează sub autoritatea cărnii pentru a avea oarece siguranță ajung foarte curând să simtă că nu au deloc siguranță. Ei nu sunt mai puțin tulburați și îl urmează pe Saul „tremurând” (v. 7). Pentru a se pune la adăpost ei au trecut Iordanul și au mers în țara lui Gad și în Galaad (v. 7) părăsind Canaanul propriu-zis pentru a fi cât mai departe cu putință de vrăjmaș. Această lipsă de credință i-a făcut să uite singurul lucru important și anume că nu Saul era acela care locuia în mijlocul poporului și că nu în mâinile lui era cauza lor.

Saul a coborât în cele din urmă la Ghilgal, unde Samuel rânduise odinioară să se întâlnească spunându-i: „Și să cobori înaintea mea la Ghilgal; și, iată, voi coborî la tine, ca să înalț arderide-tot și să aduc jertfe de pace. Să aștepti șapte zile, până voi veni la tine și-ți voi arăta ce

să faci” (v. 10:7).

Împrejurările dificile prin care trecea i-au reamintit lui Saul că avea nevoie de îndrumările lui Samuel. Abia după doi ani și-a amintit de îndemnul profetului. Ni se spune că Saul „a așteptat șapte zile, până la timpul pe care-l hotărâse Samuel”. Carnea poate imita credința până la un punct, dar nu mai departe, ci ea dă înapoi în fața consecințelor inactivității: nimic nu=i este mai dificil, mai imposibil, decât să stea liniștită și să vadă mântuirea lui Yahve. Răbdarea se impune deseori chiar și creștinilor, dar atunci ea încetează să mai fie credință, aceea credință care nu socotește dificultățile și imposibilitățile pentru că se alipește de Dumnezeu, care este deasupra tuturor împrejurărilor. Omul firesc poate urma mult timp o cale a răbdării și poate da impresia că are răbdare, dar el nu are sentimentul slăbiciunii sale și al incapacității sale și, lipsindu-i relația cu Dumnezeu, când este pus la încercare, nu poate decât să caute resursele pe care le are în sine însuși.

Cele șapte zile au trecut și Samuel nu a venit la Ghilgal, iar poporul se împrăștia. În acela care-i strânsese prin teamă, poporul nu găsea suficientă autoritate pentru a-l susține și a-l apăra. Atunci Saul și-a pierdut răbdarea; el nu cunoștea răbdarea credinței, cea care întărește „cu toată puterea, potrivit tăriei gloriei Sale” (v. Col 1:11). Răbdarea lui se termină tocmai acolo unde trebuie să înceapă credința. Atunci când poporul s-a risipit și îi lipsea sprijinul oamenilor, sărmanul împărat rămâne fără nimic. Carnea lui, împinsă să facă ceva, trece imediat să facă lucrarea care îi revenea profetului, răsturnând și călcând în picioare ordinea stabilită de Dumnezeu. Saul a spus: „«Aduceți-mi arderea-de-tot și jertfele de pace». Și a înălțat arderea-de-tot. Și a fost așa: de îndată ce a terminat de înălțat arderea-de-tot, iată, venea Samuel” (v. 9-10).

Ajutorul de la Dumnezeu vine tocmai atunci când carnea trece să se ajute singură. La ce poate fi de folos atunci acest ajutor? Saul nu era un necredincios și nu-l disprețuia pe față pe Dumnezeul lui Israel: știa că trebuie adusă o jertfă pentru a se apropia de El și, departe de a-l disprețui pe profet, „i-a ieșit în întâmpinare ca să-l salute” (v. 10). Dar, fiind om carnal, el nu putea să fi acționat altfel. Cu toate acestea era avea o responsabilitate cum nu se poate mai mare. „Ce ai făcut?” i-a spus Samuel – același cuvânt pe care îl adresase Dumnezeu lui Cain! Ca întotdeauna, carnea are întotdeauna motive excelente pentru a acționa și, în consecință, pentru a fi neascultătoare: „Pentru că vedeam că poporul se împrăștia de la mine și tu nu veneai în ziua hotărâtă și filistenii se adunaseră la Micmaș” (v. 11). Ba încă are și o scuză evlavioasă pentru neascultare: „Filistenii vor coborî acum asupra mea la Ghilgal, și n-am căutat fața lui Yahve!” (v. 12).

Și Samuel i-a zis lui Saul: „Ai lucrat nebunește”. Înțelepciunea, raționamentele, sfaturile și hotărârile omului sunt nebunie pentru Dumnezeu pentru că sunt neascultare. „N-ai păzit porunca lui Yahve, Dumnezeul tău, pe care ți-o poruncise” (v. 13). Ascultarea este prima și singura caracteristică a credinței. Fără ea nu există credință. Ea se asociază cu dependența. Cine oare putea aduce o jertfă plăcută lui Dumnezeu dacă nu Samuel, care este aici o imagine a lui Hristos:

De aceea Dumnezeu a răspuns la jertfa adusă de Saul lepădându-l ca împărat. Împăratul carnal, chiar pus de Dumnezeu, având o responsabilitate, a dovedit nu numai că este incapabil să se mențină ci că omul nu are resurse decât prin har. Aceasta este ceea ce dorea Dumnezeu să demonstreze. Atunci a întemeiat împărăția potrivit harului, potrivit inimii Sale. „Yahve și-a căutat un om după inima Sa și Domnul l-a rânduit conducător peste poporul Său” (v. 14).

Ghilgal, locul unde era judecată carnea, din cauza infidelității lui Saul, a devenit locul unde s-a afirmat carnea. Samuel l-a părăsit și s-a dus în Ghibea din Beniamin, singurul loc (conf. v. 2) unde credința era menținută în Israel în persoana lui Ionatan.

Saul părea insensibil față de gravitatea faptei lui și a continuat pe aceeași cale numărând poporul care era cu el (v. 15). Prădătorii filistenilor au invadat toată țara lui Israel, iar poporul nu avea arme „pentru că filistenii ziseră: «Nu cumva evreii să-și facă sabie sau sulită». Și tot Israelul cobora la filistenii ca să-și ascute fiecare fierul plugului și coasa și securea și secera”. Dacă depindem de lume pentru a ne furniza armele atunci nu vom avea mijloacele pentru a purta lupta. Arma noastră este Cuvântul. Cum să folosim Cuvântul împotriva lumii dacă consimțim ca lumea să ne învețe și să ni-l administreze ea? Lumea capătă astfel în mâinile sale mijloacele pentru a ne înrobi și nu ne va lăsa din acest cuvânt decât ceea ce nu-i poate face ei nici un rău. Așa se face că de prea multe ori copiii lui Dumnezeu sunt dezarmați în fața vrăjmașilor care luptă împotriva credinței.

Acest capitol este într-un contrast absolut cu cel dinaintea. La Saul am văzut nebulia și slăbiciunea cărnii, iar la Ionatan vom vedea înțelepciunea și puterea credinței.

Cariera lui Ionatan a început cu o victorie (v. 13:2-3) când era asociat sistemului militar al lui Saul. O mie de oameni erau cu el și două mii cu tatăl lui. Ionatan a fost învingător, dar, în loc ca victoria lui să fie spre gloria lui Yahve, de ea a profitat Saul. Așa este întotdeauna când ne asociem cu lumea religioasă; cei religioși își atribuie rezultatele luptei noastre, astfel încât victoria credinței este anulată și lupta trebuie să reînceapă.

Lupta reîncepe în cap. 14, dar prima experiență a lui Ionatan nu a fost fără folos. El i-a spus celui care-i purta armele: „Hai să trecem la straja filistenilor care este de cealaltă parte. Dar n-a spus tatălui său,” deoarece credința nu așteaptă nici un ajutor dinspre lume. Prin acțiunile sale individuale, credința se separă de lumea politică și religioasă – de cea religioasă pentru că preotul, chivotul, efodul și altarul erau alături de Saul. Dar credința are secretul lui Dumnezeu, pe care nu-l posedă nici Saul, nici preotul, nici poporul. Ionatan a ținut acel secret pentru sine deoarece nu putea să depindă de nici un om. Pe de altă parte, în gândurile și acțiunile lui, el se asociază cu Israel. Saul i-a chemat pe „evreii” (13:3), dar Ionatan a spus: „Yahve i-a dat în mâna lui Israel” (v. 12). În acest capitol Ionatan face un mare progres. El are toată încrederea în Dumnezeu și nici un pic de încredere în el însuși. Este o credință mare, dar secretul ei stă în separarea individuală.

Stâncile Boțet și Sene, care își înălțau vârfurile de netrecut față-n-față cu Micmaș și Gheba sunt ca nimic înaintea credinței. Aceasta are o imagine clară asupra caracterului acestei lumi: „Hai să trecem la straja acestor necircumciși” (v. 6) și are o vedere la fel de clară cu privire la Dumnezeu, care este Mântuitorul: „pe Yahve nimic nu-L împiedică să salveze prin mulți sau prin puțini”.

Ionatan a acționat contrar oricărei înțelepciuni lumești; a așteptat să primească îndrumări de la Domnul și nu a fost deloc nesigur, știind că, pe calea credinței, se poate să fim chemați să înaintăm sau să stăm liniștiți: „Dacă ne vor vorbi așa: «Stați, până vom veni noi la voi!», atunci vom sta în locul nostru și nu ne vom sui la ei. Iar dacă vor zice așa: «Suiți-vă la noi!», atunci ne vom sui, pentru că Yahve i-a dat în mâna noastră. Și acesta ne va fi semnul” (v. 9-10).

Ionatan luptă fără armele omenești deoarece era nevoit ca, urcând în fața filistenilor, să se cațere folosind și mâinile și picioarele (v. 13). Și așa a câștigat victoria lui Dumnezeu.

Cât despre Saul, aparent nu îi lipsea nimic, dar, în realitate, nimic din ce avea nu îl ajuta pentru că Dumnezeu nu era cu el. Preoția care părea să îl susțină fusese judecată mai înainte (v. 2:31; 3:13), iar el fusese lepădat ca împărat. Acea armată, dare acele forțe se risipeau la apropierea filistenilor (13:8), dovedind astfel slăbiciune.

Ionatan era conștient de judecata pe care o merita poporul. „Poate,” i-a spus el slujitorului său „că Yahve va lucra pentru noi”, dar atunci când a adăugat: „Nimic nu-L împiedică să salveze”, el arată cu privire la judecată că el cunoaște puterea și bunătatea lui Dumnezeu.

Să nu-l uităm pe tovarășul lui Ionatan, a cărui credință se alătură celei a conducătorului său, a cărui afecțiune pentru Yahve și pentru poporul Său o cunoaște. Nu sunt frumoase aceste cuvinte: „Fă tot ce este în inima ta, mergi unde vrei; iată-mă, sunt cu tine, după inima ta” (v.7).

Credința nu recurge la prefăcătorie și nu se teme să se arate, să-și actualizeze planurile. „Iată, vom trece la oamenii aceia și ne vom arăta lor”. Fiind de o îndrăzneală care în ochii lumii ar părea pură nesăbuiță, Ionatan se dezice de o cale a voinței proprii și caută un semn al voii lui Dumnezeu. „Acesta ne va fi semnul” (v. 10).

Cum ar fi putut oare filistenii să nu fie orbi când era vorba de a percepe adevăratele caracteristici ale oamenilor credinței? „Iată,” spuneau ei, „evreii ies din găurile unde s-au ascuns”. Credincioșii sunt pentru lume de disprețuit și subiect de batjocură.

Ionatan a urcat deci fără armele sale, el gândind numai la faptul că era reprezentantul adevăratului Israel înaintea lumii (v. 12). Armele pe care slujitorul lui le purta mergând înaintea lui nu au avut alt rol decât acela de a afirma victoria lui Yahve. Spaima de care sunt cuprinși vrăjmașii este rezultatul acestei victorii, aparent asupra a douăzeci de oameni, dar, în realitate, asupra întregului popor. Deseori este așa: nu avem decât să ne angajăm în bătălia care ne stă înaintea, fie că este un singur inamic, fie că sunt o mie, nu contează, iar Dumnezeu este Acela care conduce și rezultatele vor depăși orice ar putea spera sau și-ar putea imagina vreun om. „Străjerii lui Saul din Ghibea lui Beniamin s-au uitat și, iată, mulțimea se împrăștia și se risipea în toate părțile și se ucideau unii pe alții” (v. 16).

Față de acest fenomen extraordinar, Saul, deși nu avea credință, s-a gândit să-L întrebe pe Yahve (v. 17-19), dar a renunțat văzând că zarva creștea. Sărmanul Saul! El l-a adus jertfă lui Yahve când ar fi trebuit să-l aștepte pe profet pentru aceasta (13:9), iar apoi a considerat inutil să-L întrebe sau să-L caute, când victoria era la ușa lui. Într-adevăr, cu toate aparențele, la el nu era nici o sclipire a credinței. Și, în timp ce victoria lui Ionatan i-a strâns pe cei risipiți din Israel (v. 21), despărțindu-i de lumea care îi înrobise pentru a-i transforma în soldați pentru cauza lui Dumnezeu, în timp ce inimile temătoare au fost încurajate pentru a-l urmări pe inamic (v. 22), împăratul lor, căruia îi lipseau până și elementele religiei, nu a putut face altceva decât să dea o poruncă carnală, care l-a lipsit pe poporul lui Dumnezeu de o bună parte din puterea pe care ar fi putut-o dobândi. Rânduilele lumii îi slăbesc în mod necesar pe cei care se supun lor deoarece ele au întotdeauna un caracter legal: „Blestemat să fie omul care va mânca pâine până diseară și până mă voi răzbuna pe vrăjmașii mei” (v. 24). „Blestemat fie...” – nu este aceasta în felul legii? „Până mă voi răzbuna” – nu este aceasta expresia omului carnal? Ce contrast față de Ionatan, care nu vede în victorie altceva decât mântuirea lui Yahve pentru poporul Său!

Rezultatul credinței lui Ionatan a fost că Yahve a dat mântuire și a lucrat o mare eliberare în Israel (v. 45), pe când rezultatul poruncii lui Saul a fost că poporul a ajuns să fie doborât de oboseală (v. 24, 28, 31). Porunca dată prin carne nu a întârziat să-și arate consecințele: postul și oboseala care au fost impuse poporului l-au făcut să calce primele principii ale cuvântului lui Dumnezeu tăind oi și vite pe pământ și mâncând cu sânge (v. 32). Saul nu a vrut ca lucrurile să meargă atât de departe și ca Israel să calce porunca divină. „V-ați purtat cu necredincioșie,” a spus el (v. 33), „nu păcătuți împotriva lui Yahve, mâncând cu sânge” (v. 34). Dar mai putea el să atenueze și să remedieze răul pe care el îl provocase? Apoi, tocmai pe locul acelei profanări Saul și-a zidit primul lui altar închinat lui Yahve (v. 35), alegând pentru închinare locul unde Domnul fusese dezonorat.

Ionatan nu auzise jurământul la care Saul obligase poporul; credința este la fel de străină față de poruncile carnale ca și față de orice sistem religios al lumii și ea continuă să lucreze în libertatea Duhului, profitând de ceea ce Dumnezeu îi dă spre încurajare; ea bea din pârâu pe cale (Ps. 110).

Cum se putea ca Ionatan, care a primit ajutorul pe care Dumnezeu îl pregătise pentru cei oboșiți de luptă, să nu condamne ceea ce paraliza poporul, acea poruncă nefastă, chiar dacă ea ieșise din gura tatălui său? „Tatăl meu a tulburat țara!” Da, intervenția cârnii aduce doar tulburare și împiedică victoria.

Saul a început prin a porunci să fie urmăriti filistenii și noaptea pentru a-i nimici complet. Preoția, care anterior își retrăsese mâna (v. 19), a avut totuși curajul să dea îndemn: „Să ne apropiem aici de Dumnezeu” (v. 36). Saul l-a întrebat pe Yahve, care nu i-a răspuns. Dumnezeu a îngăduit ca, în această aventură, toți să sufere deplin consecințele și a condus lucrurile spre umilirea completă a lui Saul. El a cerut „un sorț desăvârșit” (v. 41) și l-a primit, dar răspunsul a condamnat tot ce făcuse împăratul. Saul nu a văzut în aceea decât condamnarea lui Ionatan! Așa interpretează carnea Cuvântul lui Dumnezeu. Dar Yahve l-a păzit pe slujitorul Său, în timp ce împăratul carnal a fost judecat. Poporul l-a scăpat pe Ionatan pentru că a recunoscut că el lucrase cu Dumnezeu (v. 44-46).

Omul carnal este capabil de oarece eroism pentru a-și menține religia și rânduilele pe care el însuși și le-a dat. Se poate să îl vedem, ca aici, necruțându-i nici pe cei mai apropiați de el, dar, în fond, nu este decât un efort al lui Satan pentru a-i nimici pe slujitorii lui Dumnezeu. Dumnezeu veghează ca ai Săi să fie salvați făcând ca tocmai adunarea lui Israel să dea mărturie pentru ei, afirmându-și autoritatea împotriva pretențiilor cârnii.

Cu toate acestea, Dumnezeu a lucrat în continuare prin intermediul lui Saul, potrivit promisiunii pe care o făcuse (9:16) și aceasta nu l-a împiedicat pe Saul să continue să se biziue pe carne pentru a-i bate pe filistenii: „Când vedea Saul pe vreun bărbat tare sau viteaz, îl lua la sine”.

Întregul capitol ne învață faptul că, departe de a se ajuta una pe alta, carnea și credința nu pot decât să fie în opoziție una cu cealaltă.

Tabloul succint al domniei lui Saul se încheie cu ultimul verset din capitolul 14. Capitolul despre care vom vorbi este ca o relatare deosebită, importantă prin conținutul ei, prezentând motivul pentru care Saul a fost lepădat definitiv. Iar această lepădare necesita introducerea lui David, împăratul după inima lui Dumnezeu.

Am văzut cum Saul reprezintă carnea care mărturisește a-l sluji lui Dumnezeu și se angajează în lucrarea Lui. Pentru a dovedi incapacitatea ei, începând din capitolul 9, Dumnezeu pus-o la încercare în mai multe feluri. Mai rămăsese o ultimă probă: ce avea să facă în conflictul împotriva lui Amalec carnea care pretindea a lucra pentru Dumnezeu?

Este scris (Deut. 25:17-19): „Adu-ți aminte de ce ți-a făcut Amalec pe drum, când ați ieșit din Egipt, cum te-a întâmpinat pe drum și a lovit spatele oștirii tale, pe toți cei slabi rămași înapoia ta, când tu erai obosit și trudit, și nu s-a temut de Dumnezeu. Și va fi așa: când Yahve Dumnezeul tău îți va da odihnă din partea tuturor vrăjmașilor tăi de jur-împrejur, în țara pe care ți-o dă Yahve Dumnezeul tău de moștenire s-o stăpânești, să ștergi amintirea lui Amalec de sub ceruri: să nu uiți!”

Cu toate greșelile lui Saul, Dumnezeu totuși făcuse ca Israel să aibă odihnă de jur împrejur. Sunase ceasul pentru Amalec, vrăjmașul crud și laș care îi ucidea pe cei din Israel rămași în urmă. Yahve jurase că războiul între El și Amalec avea să fie din generație în generație (Ex. 17:16). Oricine avea deci pe inimă gloria lui Dumnezeu și a poporului Său, Israel, trebuia atunci, fără a mai sta pe gânduri, să nimicească complet și să nu cruțe pe acela care a fost împotriva poporului pe drum, când ieșea din Egipt (v. 2-3). Potrivit profeției lui Balaam, „sfârșitul lui va fi pieirea” (Num. 24:20). Fără-ndoială, Dumnezeu se putea folosi de el ca de o nuia pentru a pedepsi poporul neascultător (Num. 24:20), dar el rămânea vrăjmașul prin excelență, imagine simbolică a lui Satan, care, chiar de la începutul drumului prin pustiu, a căutat să se opună poporului lui Dumnezeu. Împotriva lui trebuie să lupte continuu creștinul chemat să stea tare opunându-se vicleniilor diavolului și să lupte împotriva puterilor spirituale ale răutății care sunt în locurile cerești (Ef. 6:11-12). În această luptă Israel a biruit odată, când, după ce a băut apă din stâncă – adică, în mod simbolic, a gustat din prezența Duhului Sfânt ce a venit după moartea lui Hristos –, sub conducerea lui Iosua, care îl reprezintă pe Hristos, în puterea Duhului, a fost chemat să facă față acelui mare vrăjmaș. Va putea oare carnea să aibă din nou acest rol sau se va demonstra complet incapabilă?

La început ea a părut a fi capabilă. Saul a pornit la porunca lui Dumnezeu, punându-se în fruntea poporului și i-a despărțit pe cheniți, care se arătasera prieteni ai poporului lui Dumnezeu (Jud. 4:11) și l-a lovit pe Amalec și tot poporul lui, dar nu a executat până la capăt ceea ce poruncise Yahve. Carnea nu va face niciodată aceasta. Ea nu știe să stea și să aștepte până la capăt atunci când Dumnezeu o invită la aceasta – dovadă cele șapte zile la Gilgal (13:8) –, nici nu poate desfășura o activitate până la capăt – dovadă relatarea din acest capitol. Pentru Yahve, a nu executa complet ordinul este ca și a nu-l executa deloc. Dumnezeu declară: „Îmi pare rău că am pus pe Saul împărat, pentru că s-a abătut din urma Mea și n-a împlinit cuvintele Mele” (v. 11).

A fost o mare întristare pentru Samuel. Chiar știind că acel om era lepădat, el a mijlocit pentru el toată noaptea. Samuel, după cum am remarcat deseori, se roagă și mijlocește mereu și pentru cei neascultători și pentru cei răi și pentru oricine. El a purtat doliu, s-a rugat, dar a ascultat; aceasta este caracteristica credinței, în contrast absolut cu purtarea lui Saul. Ni se spune: „Samuel s-a mâhnit foarte mult și a strigat către Domnul toată noaptea. Și Samuel s-a sculat de dimineață, ca să-l întâmpine pe Saul dimineața”. Acesta însă își luase un trofeu atribuindu-și victoria deoarece carnea, chiar și atunci când este angajată în lucrarea lui Dumnezeu, nu poate face această lucrare pentru El.

Saul i-a spus lui Samuel care venea în întâmpinarea lui: „Fii binecuvântat de Yahve! Am împlinit cuvântul lui Yahve”. Cum s-a grăbit să se laude! În v. 20 îl vedem scuzându-se, iar în v. 24 acuzându-se la fel de rapid. Această promptitudine este o marcă a lui. Dar Dumnezeu nu este satisfăcut doar de cuvinte: „Ce este atunci behăitul acesta de oi în urechile mele și mugetul boilor pe care-l aud?” a întrebat atunci Samuel (v. 14).

Saul, care tocmai spusese: „Am împlinit cuvântul lui Yahve”, s-a dezvinovățit învinuind poporul, deși el acționase în acord cu poporul (v. 9). „Le-au adus de la amaleciți, pentru că poporul a cruțat ce era mai bun în turmă și în cireadă, ca să jertfească lui Yahve, Dumnezeul tău, și noi am nimicit pe celelalte” (v. 15). În aceste câteva cuvinte vedem cum Saul s-a lăudat, i-a acuzat pe complicii lui și și-a colorat neascultarea lui cu numele de slujbă pentru Yahve. Ce orbire! Samuel l-a condamnat, dar mai înainte i-a reamintit cât era de modest la început, mic în proprii săi ochi; așa fusese el în mod natural, iar Dumnezeu l-a binecuvântat atunci. De ce se răzvrătise el împotriva poruncii lui Yahve? Saul a răspuns: „Am ascultat, în adevăr, de glasul lui Yahve și am mers pe calea pe care m-a trimis Yahve și am adus pe Agag, împăratul amaleciților, și am nimicit pe amaleciți. Dar poporul a luat din pradă oi și boi, pârga lucrurilor date nimicirii, ca să jertfească lui Yahve, Dumnezeul tău, în Gilgal” (v. 20-21).

Pentru el jertfa era mai valoroasă decât ascultarea, dar „îi plac lui Yahve arderile-de-tot și jertfele, ca ascultarea de glasul lui Yahve? Iată, ascultarea este mai bună decât jertfa, și luarea aminte decât grăsimea berbecilor. Pentru că răzvrătirea este ca și păcatul ghicirii și încăpățănarea este ca nelegiuirea și ca închinarea la idoli” (v. 22-23). Iată un adevăr solemn: jertfa adusă fără ascultare nu este mai bună decât închinarea la idoli. Prima caracteristică a credinței este ascultarea. Pavel primise apostolatul „spre ascultarea credinței între toate națiunile” (v. 1.5). Altfel, există multe lucruri pe care Dumnezeu le preferă în loc de sacrificii. „Bunătatea îmi place, și nu jertfa; și cunoștința lui Dumnezeu, mai mult decât arderile-de-tot!” (Osea 6.6). „Mergeți dar și învățați ce înseamnă: «Milă voiesc, și nu jertfă»” (Mat. 9:13), le-a spus fariseilor Domnul.

Ascultarea este ceea ce-i caracterizează pe toți oamenii credinței începând de la Avraam, părintele credincioșilor, care „a ascultat fără să știe unde mergea”.

Și iată care a fost rezultatul neascultării lui Saul: „Pentru că ai lepădat cuvântul lui Yahve, și El te-a lepădat ca împărat” (v. 23). Altădată, la Gilgal, Yahve îi spusese prin Samuel: „Împărăția ta nu va dura” (v. 13:14), iar acum i-a dat lovitură finală: „Dumnezeu te-a lepădat”.

Cum a primit Saul această sentință? E și-a mărturisit păcatul, dar nu s-a smerit și nu s-a întristat, sperând că ar mai putea evita consecințele. „Am păcătuțit, pentru că am călcat porunca lui Yahve și cuvintele tale, căci m-am temut de popor și am ascultat de glasul lor”. Întotdeauna cu scuze, dar o uimitoare promptitudine în a mărturisi răul pe care îl negase cu câteva secunde mai înainte. Și în toate acestea nu era nici o muștrare de conștiință. Saul prefera să afirme că a fost laș înaintea poporului ca o circumstanță atenuantă, numai să recunoască păcatul ca fiind numai al lui. Ce diferență față de celălalt: „Am păcătuțit împotriva lui Yahve,” care a venit din conștiința lui David, afectată în urma

căderii! Saul spera că așa avea să obțină iertarea și să fie restaurat. Dar era deja prea târziu; sentința era definitivă pentru că Dumnezeu este Dumnezeu și „Încrederea lui Israel nu va minți, nici nu-l va părea rău”. „Am păcătit,” a spus pentru a doua oară nenorocitul; „onorează-mă acum, te rog, înaintea bătrânilor poporului meu și înaintea lui Israel” (v. 30). Până la sfârșit el are în vedere numai propria lui persoană și reputația lui. Samuel l-a onorat, dar apoi l-a părăsit. Atâta timp cât Dumnezeu nu a executat încă sentința asupra puterilor pe care El le-a instaurat, noi trebuie să le recunoaștem.

„Saul s-a închinat înaintea lui Yahve,” dar aceea nu a fost de nici un folos nici pentru Dumnezeu, nici pentru el. De atunci, sentința lui Dumnezeu împotriva lui amalec i-a fost încredințată lui Samuel: el a fost acela care l-a tăiat în bucăți pe Agag, după care s-a întors la Rama, casa tatălui său, care pentru el a ajuns locul plânsetelor și doliului. Saul s-a întors la el acasă și de atunci a fost complet despărțit de profet.

clickbible.org